

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน
ของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาล
เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

พันเอก กังวาน สุจินต์

รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง
กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัติ
นโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และ
นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย พันเอก กังวาน สุจินต์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของกอง
อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.) ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
นโยบาย และแผนงานระดับชาติของรัฐบาลที่เกี่ยวกับความมั่นคงชายแดน ทั้งมิติภายในประเทศ ใน
การบูรณาการ การดำเนินงานของทุกภาคส่วน และมิติระหว่างประเทศ ในการดำเนินความร่วมมือ
กับประเทศเพื่อนบ้าน รูปแบบการศึกษา เป็นการรวบรวมรวมและวิเคราะห์กรอบแนวทางของรัฐบาล
สำหรับการขับเคลื่อน และข้อมูลข้อคิดเห็นจากหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทน รวมทั้งผู้บริหารระดับสูง
และระดับกลางของราชการที่เกี่ยวข้องที่ได้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา
ประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.

ผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่า การดำเนินงานของ กอ.นชท. ที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคจาก
สาเหตุที่เป็นปัจจัยทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จากการนำมาวิเคราะห์สามารถแยกได้เป็น ๒
ลักษณะ คือ ปัญหาเชิงโครงสร้าง และปัญหาการดำเนินงาน โดยปัญหาเชิงโครงสร้าง ประกอบด้วย
การกำหนดโครงสร้าง องค์กรประกอบรวมถึงอำนาจหน้าที่ของ กอ.นชท. กรอบแนวทางการดำเนินงาน
ของรัฐบาลที่ไม่เอื้ออำนวย อย่างเต็มที่ต่อการดำเนินงาน ข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่และสภาพบังคับ
ตามกฎหมาย รวมถึงงบประมาณ สำหรับปัญหาการดำเนินงาน ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การไม่มีการจัดทำแผนระยะสั้นและระยะยาว แผนปฏิบัติการ คู่มือ ระเบียบ
ปฏิบัติประจำ และขาดการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง เป็นต้น ทั้งนี้ ผลการวิจัยได้เสนอแนว
ทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการลดหรือขจัดปัญหาอุปสรรค
ดังกล่าว รวมถึงผู้วิจัย ได้มีวิเคราะห์และมีข้อเสนอ ทั้งในส่วนที่เสนอต่อรัฐบาล ได้แก่ การให้มีการ
ออกกฎหมายรองรับ การพัฒนาปรับปรุงโครงสร้าง กอ.นชท. ให้มีโครงสร้างสายการบังคับบัญชาที่
ชัดเจน มีองค์ประกอบที่เหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ให้ครอบคลุมงานความมั่นคง
ชายแดนทั้งมิติภายในและมิติต่างประเทศ และในส่วนที่การดำเนินงานของ กอ.นชท. ต้องมีการพัฒนา
ปรับปรุงระบบงานให้เป็นระบบ มีการจัดทำแผนงานระยะสั้นและระยะยาว แผนปฏิบัติการ
ระเบียบปฏิบัติประจำ คู่มือ หลักนิยม ที่มีเป้าหมาย ทิศทาง และกรอบแนวทางที่ชัดเจน

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย เรื่อง “แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน” ลักษณะวิชายุทธศาสตร์ของ พันเอก กังวาน สุจินต์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

Abstract

Title : Guidelines for improving the efficiency of the Directorate on Implementation of the Policy on Thai Border with Neighbor Countries to drive the government's security strategy and policy to strengthen border security.

Field : Strategy

Name : Colonel Kungwan Sujin

Class : NDC 61

The objective of this research study is to analyze the problems and obstacles of the operation of the Organization of the Thai Border Policy Operations with Neighboring Countries (OTBPONC) to implement the national strategy, policies and plans related to border security. In both domestic dimensions, integrating Operations of all sectors, and the international dimension, carrying out cooperation with neighboring countries. The concept of the studding research is a collection and analysis of the government guidelines for implementation and information from the department heads or representatives including senior executives and middle level executives of relevant government agencies that have held a seminar on ways to improve the operational efficiency of the OTBPONC.

The results of the research can be concluded that the past performance of the OBPONC has problems from both internal and external factors. The analysis can be divided into 2 aspects which are structural problems and operational problems. The structural problems consist of determining the structure Composition, including the powers and duties of the OBPONC, the guidelines or frameworks of the government cannot be used for fully support the operation, restrictions on authority and legal conditions including the budget. The operational problems include training for educating the staff of unites concerned, lacking of creating short and long term plans, action plan, manual, standard of Operational procedure (SOP) and nationwide public relations, etc. The research results suggest solutions and more efficient operations by reducing or eliminating the said obstacle including the researcher have analyzed and have proposals of both the proposal to the government, the issuance of legislation to support, the development of the OBPONC to have an evident command structure. the right composition as well as the authority to cover the border security work both internal and international dimensions. In the part of the operation of the OBPONC, it needs to develop the system, making a short and long term plan and action plan, the code of conduct manual with the explicit goals, directions and guidelines.

คำนำ

เอกสารวิจัยนี้ เกิดจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบาย ชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือ กอ.นชท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งของรัฐบาล ที่มอบหมายให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือ ผอ.นชท. โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยการประสานงาน กำกับดูแล และสั่งการต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งสามารถแบ่งเป็นได้ทั้งมิติในประเทศในการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมิติต่างประเทศในการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึง ปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก และข้อเสนอแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พันเอก

(กังวาน สุจินต์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของท่านคณาจารย์ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรหลายท่าน โดยเฉพาะท่านพลโท เทวัญ สมบุญโต อาจารย์ประจำภาควิชายุทธศาสตร์ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และพันเอก โสภณ ศิรินาม อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำมาตลอดตั้งแต่ต้นในการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยตลอดจนการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ถูกต้อง เป็นไปตามรูปแบบทางหลักวิชาการ นอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำในแง่ของเนื้อหาการวิจัยจาก พลตรี สันติพงษ์ ธรรมะปิยะ รองแม่ทัพภาคที่ ๑ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในเชิงวิพากษ์ที่สำคัญในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ และพลตรี อภิศักดิ์ สมบัติเจริญนนท์ ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง กรมกิจการชายแดนทหาร ซึ่งเป็นผู้บริหารการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องวิจัยนี้โดยตรง ตลอดจนเพื่อนร่วมงานในกรมกิจการชายแดนทหารทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ได้ให้การสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจนทำให้งานวิจัยนี้ สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พันเอก

(กังวาน สุจินต์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๕
วิธีดำเนินการวิจัย	๖
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา	๘
แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๑๐
แนวคิดและทฤษฎีการบูรณาการ	๑๔
แนวคิดและทฤษฎีการดำเนินความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างประเทศ	๑๗
ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๙
นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวข้อง	๒๐
นโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่เกี่ยวข้อง	๒๑
นโยบายของผู้บัญชาการปฏิบัตินโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน	๒๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
กรอบแนวคิดการวิจัย	๒๕
สรุป	๒๖
บทที่ ๓ การศึกษายุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานด้านความมั่นคง	

ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของ กอ.นชท.	๒๘
ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องความมั่นคงชายแดน	๒๘
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ	๒๙
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๓๔
นโยบายความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง	๓๖

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

กรอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ	๓๙
การดำเนินการที่ผ่านมา	๔๙
ปัญหา อุปสรรคสำคัญ	๕๑
สรุป	๕๒
บทที่ ๔ การกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.	๕๕
ภารกิจ หน้าที่ และโครงสร้างการจัด และแนวคิดการดำเนินงานของ กอ.นชท.	๕๕
การกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.	๕๖
บทที่ ๕ สรุป และข้อเสนอแนะ	๖๒
สรุป	๖๒
ข้อเสนอแนะ	๖๔
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ - ๑ โครงสร้างการจัด กอ.นชท.	๕
๑ - ๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๑๓
๒ - ๒ A Model of the Policy Implementation Process	๑๔
๒ - ๓ ผลกระทบทางตรงและทางอ้อมการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๑๔
๒ - ๔ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๑๔
๒ - ๕ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ	๑๖
๔ - ๑ ผังโครงสร้าง นพช.	๓๘
๓ - ๒ ผังโครงสร้างการจัด กอ.รমন.	๕๑
๓ - ๒ ผังโครงสร้างการจัด ศรชล.	๕๗
๓ - ๑ แสดงผลการวิเคราะห์ ปัจจัยภายใน จุดแข็งและจุดอ่อน การดำเนินงานของ กอ.นชท.	๕๘
๓ - ๒ แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก โอกาสและอุปสรรค การดำเนินงานของ กอ.นชท.	

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชายแดนในบริบทของระบบรัฐสมัยใหม่เป็นพื้นที่บริเวณรอยต่อระหว่างรัฐ โดยแต่ละประเทศหรือแต่ละรัฐอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน ทั้งในด้านอุดมการณ์ทางการเมือง ระดับการพัฒนาและความสามารถในการจัดการของรัฐ โดยทั่วไปอาจเป็นพื้นที่ชายขอบห่างไกลจากศูนย์กลางอำนาจรัฐ บางพื้นที่มีสภาพทุรกันดาร มีข้อจำกัดในการเข้าถึงของอำนาจและการบริการของรัฐ ในขณะที่บางพื้นที่ยังไม่มี การปักปันเขตแดนที่ชัดเจนเป็นเหตุให้มีการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนกัน

สำหรับประเทศไทย ในอดีตได้เผชิญกับภัยคุกคามจากนอกประเทศ ทั้งจากการรุกรานด้วยกำลังทหาร การล่าอาณานิคมและการเผยแพร่ลัทธิการปกครองตลอดจนความขัดแย้งกับประเทศรอบบ้านซึ่งถือเป็นภัยคุกคามตามแบบ รัฐบาลจึงได้มีนโยบายเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อเป็นแนวป้องกันชายแดนด้วยการวางกำลังทหารและการดำเนินการตามแนวทางการต่อสู้เบ็ดเสร็จ ในขณะที่ยังคงมีปัญหาคความมั่นคงอื่นๆ ควบคู่กันไป อาทิ ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามแดน การค้าขายข้ามแดนที่ผิดกฎหมาย การลักลอบเข้าเมือง แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โรคระบาด ภัยพิบัติตามธรรมชาติและอื่นๆ ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามไม่ตามแบบหรือภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ต่อมาความขัดแย้งในภูมิภาครวมทั้งภัยคุกคามจากนอกประเทศซึ่งเป็นภัยคุกคามตามแบบได้ลดน้อยลง ประเทศต่างๆ ในภูมิภาค รวมถึงไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้มีการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นลำดับ และมีความร่วมมือกันมากขึ้นทั้งในการขจัดปัญหาความขัดแย้งที่มีอยู่ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เริ่มมีความเด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะภัยคุกคามที่มีลักษณะข้ามชาติ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของหลายประเทศในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนความร่วมมือในการการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้มีเสถียรภาพและความสงบสุข นำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่ชายแดนและความมั่นคงโดยรวมของประเทศในที่สุด

ด้วยลักษณะพิเศษของพื้นที่ชายแดนดังกล่าว ทำให้มีความจำเป็นต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น โดยต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนตลอดจนความมีเอกภาพในการดำเนินความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๖๐/๒๕๔๔ ลง ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (ผอ.นชท.) มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อพม่า ลาว กัมพูชาและมาเลเซียและงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านโดยให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ ๑) จัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.) และแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือให้การปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นไปด้วยดี ๒) อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในสายงาน กอ.นชท. ให้เป็นไป

ตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านและ ๓) อำนวยความสะดวกแก่การค้ากับดูแลควบคุมและสั่งการปฏิบัติงานของหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในสายงานคณะกรรมการความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ฝ่ายไทย) ในระดับที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และบังเกิดผลดีต่อความมั่นคงของชาติเป็นส่วนรวม

โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ดังกล่าว ผบ.ทสส. ในฐานะ ผอ.นชท. ได้มีคำสั่งผู้อำนวยการฯ ที่ ๑/๔๕ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๕ เรื่อง จัดตั้งกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.) มีภารกิจ อำนวยความสะดวกแก่การค้ากับดูแล และสั่งการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อ พม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ในส่วนที่เกี่ยวข้อง และหน้าที่อื่นๆ ตามที่รัฐบาลมอบหมาย โดยขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวประกอบด้วยทั้งมิติภายในประเทศ ในการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนและมิติต่างประเทศในการดำเนินความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังมีการปรับโครงสร้างการจัดมาเป็นลำดับ ล่าสุดมีคำสั่งผู้อำนวยการฯ (เฉพาะ) ที่ ๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ปรับแก้ไขแผนกและอนุแผนกประกอบคำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสาระสำคัญคือ ให้มีคณะผู้บริหาร กอ.นชท. ประกอบด้วย ผบ.ทสส. ปฏิบัติหน้าที่เป็น ผอ.นชท. และมี รอง ผอ.นชท. จำนวน ๔ ท่าน คือ รอง ผบ.ทสส. (สายงานยุทธการ การข่าว และกิจการพลเรือน) ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีเสนาธิการทหาร ปฏิบัติหน้าที่เป็น เสนาธิการ กอ.นชท. และ รองเสนาธิการทหาร (สายงานยุทธการ การข่าว และกิจการพลเรือน) ปฏิบัติหน้าที่เป็น รองเสนาธิการ กอ.นชท. และคณะที่ปรึกษา กอ.นชท. ประกอบด้วย เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง อธิบดีกรมศุลกากรอธิบดีกรมประมง ผู้แทนส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแต่งตั้งโดยมีโครงสร้างการจัด ดังนี้

๑. ศูนย์บัญชาการทางทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย (ศบท.บก.ทท.) ปฏิบัติหน้าที่เป็น กอ.นชท. ทั้ง ๔ ประเทศ มีกรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย (ชต.ทหาร) ปฏิบัติหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการ (สลก.กอ.นชท.)

๒. ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบก (ศปก.ทบ.) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านกองทัพบก (ศปก.ชท.ทบ.)

๓. ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ (ศปก.ทร.) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านกองทัพเรือ (ศปก.ชท.ทร.)

๔. ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศ (ศปก.ทอ.) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านกองทัพอากาศ (ศปก.ชท.ทอ.)

๕. กองทัพภาคที่ ๑ (ทภ.๑) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา กองทัพภาคที่ ๑ (ศค.ชทก.ทภ.๑) และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า กองทัพภาคที่ ๑ (ศค.ชทพ.ทภ.๑)

๖. กองทัพภาคที่ ๒ (ทภ.๒) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา กองทัพภาคที่ ๒ (ศค.ชทก.ทภ.๒) และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านลาว กองทัพภาคที่ ๒ (ศค.ชทล.ทภ.๒)

๗. กองทัพภาคที่ ๓ (ทภ.๓) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านลาว กองทัพภาคที่ ๓ (ศค.ชทล.ทภ.๓) และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า กองทัพภาคที่ ๓ (ศค.ชทพ.ทภ.๓)

๘. กองทัพภาคที่ ๔ (ทภ.๔) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า กองทัพภาคที่ ๔ (ศค.ชทพ.ทภ.๔) และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านมาเลเซีย กองทัพภาคที่ ๔ (ศค.ชทม.ทภ.๔)

๙. ทหารเรือภาคที่ ๑ (ทรภ.๑) ปฏิบัติหน้าที่เป็น ศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา ทหารเรือภาคที่ ๑ (ศค.ชทก.ทรภ.๑)

๑๐. ทหารเรือภาคที่ ๒ (ทรภ.๒) ปฏิบัติหน้าที่เป็น ศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา ทหารเรือภาคที่ ๒ (ศค.ชทก.ทรภ.๒)

๑๑. ทหารเรือภาคที่ ๓ (ทรภ.๓) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่า ทหารเรือภาคที่ ๓ (ศค.ชทพ.ทรภ.๓) และศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านมาเลเซีย ทหารเรือภาคที่ ๓ (ศค.ชทม.ทรภ.๓)

๑๒. กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด (กปช.จต.) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรีและตราด (ศค.ชทก.กปช.จต.)

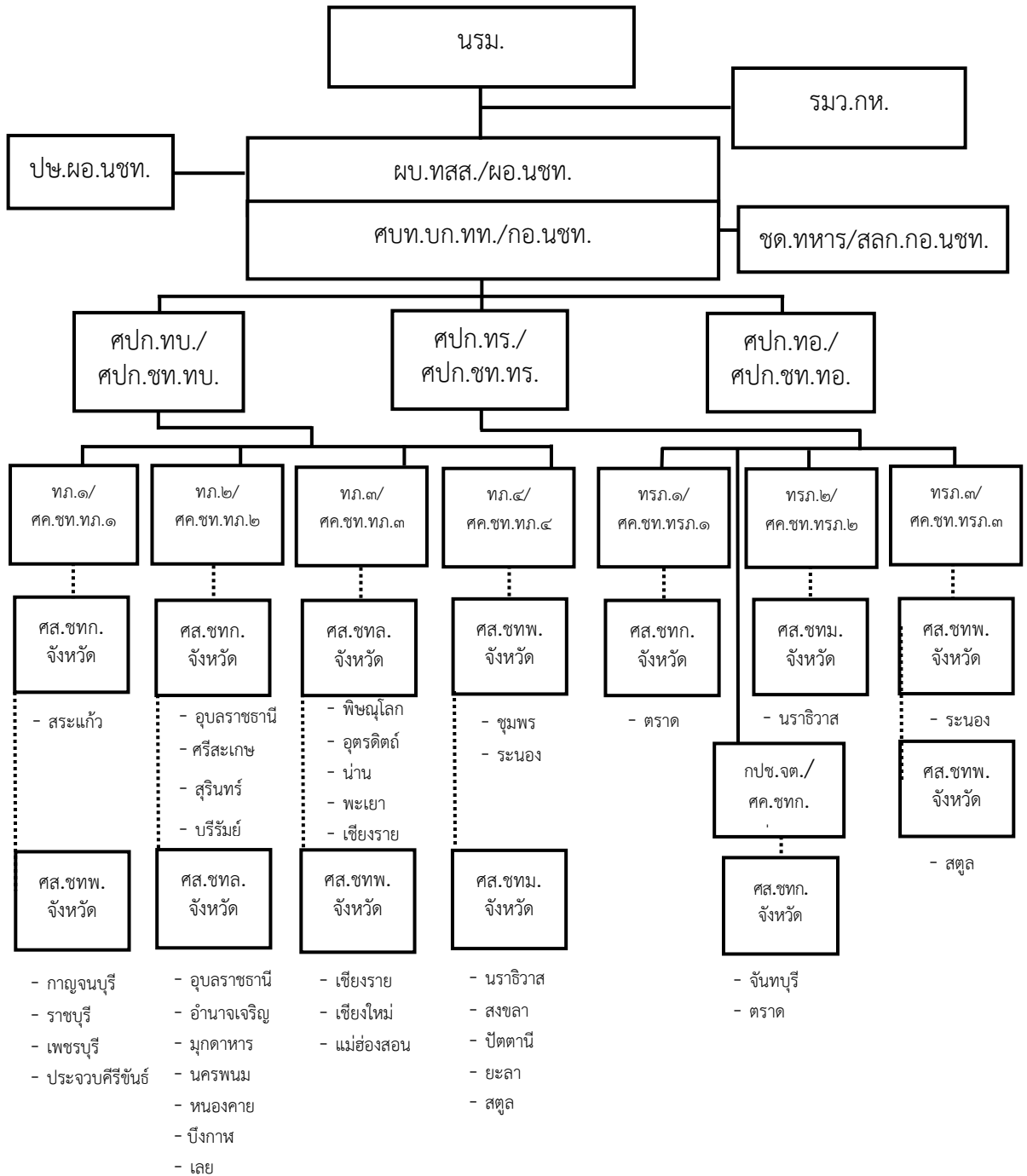
๑๓. จังหวัดตราด จันทบุรี สระแก้ว บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านกัมพูชา จังหวัด (ศส.ชทก.จังหวัด)

๑๔. จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร นครพนม หนองคาย บึงกาฬ เลย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ พะเยา น่าน และเชียงราย ปฏิบัติหน้าที่เป็น ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านลาว จังหวัด (ศส.ชทล.จังหวัด)

๑๕. จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ปฏิบัติหน้าที่เป็น ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านพม่าจังหวัด (ศส.ชทพ.จังหวัด)

๑๖. จังหวัดสตูล ยะลา สงขลา นราธิวาส และปัตตานี ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านด้านมาเลเซีย จังหวัด (ศส.ชทม.จังหวัด)

แผนภาพที่ ๑ -๑ โครงสร้างการจัด กอ.นชท.

หมายเหตุ _____ สายการบังคับบัญชา
 สายการอำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแลควบคุมและสั่งการ

ที่มา : คำสั่งผอ.นชท. (เฉพาะ) ที่ ๒ /๔๕ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ปรับแก้ไขผนวกและอนุผนวก ประกอบคำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

อย่างไรก็ตามแม้ว่า กอ.นชท. จะถูกจัดตั้งขึ้นมาแล้วในห้วงระยะเวลาหนึ่ง แต่ก็ยังไม่เป็นที่รับรู้โดยทั่วไปอย่างกว้างขวางของทุกภาคส่วน และด้วยที่ กอ.นชท. เป็นกลไกเฉพาะสำหรับการดำเนินงานที่เกี่ยวกับความมั่นคงชายแดนซึ่งหวังผลการแก้ไขปัญหาในปัจจุบันและการเสริมสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในระยะยาว อีกทั้งยังมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนและเกี่ยวข้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบคำสั่ง และข้อบังคับหลายฉบับ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของทุกภาคส่วน อีกทั้งมีกรอบแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้เอื้ออำนวยต่อการบูรณาการการทำงานร่วมกันรวมทั้งนำมาซึ่งความร่วมมือที่จะก่อให้เกิดความต่อเนื่องในแนวทางการความสำเร็จที่ไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องนี้ เนื่องจากเห็นว่ามีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และสามารถนำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานของรัฐบาลด้านความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงพื้นที่ชายแดน
๒. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.)
๓. เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.)

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

- ๑.๑ บริบทของพื้นที่ชายแดนในมิติความมั่นคงในทุกด้าน
- ๑.๒ ยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงพื้นที่ชายแดน
- ๑.๓ แนวทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานด้านความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องพื้นที่ชายแดน

๒. ขอบเขตด้านประชากร : ผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) เป็นผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของ กอ.นชท. ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กอ.นชท. ทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินงานด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดน ทั้งในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และ/หรือการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓. ขอบเขตด้านพื้นที่ : การศึกษาการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในพื้นที่ชายแดนรอบประเทศ

๔. ขอบเขตด้านเวลา : การศึกษาข้อมูลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในห้วงตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ รวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์และตัวแบบทางยุทธศาสตร์จากห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง เอกสารการประชุมของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจากสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งเอกสารประกอบการศึกษาด้านยุทธศาสตร์ของสถาบันการศึกษาต่างๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากการให้ข้อมูลในโอกาสการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามที่ระบุในขอบเขตของประชากร

๒. การจัดระเบียบข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิดังที่กล่าวแล้ว หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาจัดระเบียบและตรวจสอบ (Validity) ของข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะเตรียมข้อมูลไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล

จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Context Analysis) โดยวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงส่วนประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นตัวแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธศาสตร์ชาติในศตวรรษที่ ๒๑ ต่อไป

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

๑. มีความรู้และเข้าใจยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานด้านความมั่นคงของรัฐบาลในการเสริมสร้างความมั่นคงพื้นที่ชายแดน

๒. ทราบปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.)

๓. ได้ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นชท.)

คำจำกัดความ

พื้นที่ชายแดน	หมายถึง	พื้นที่บริเวณชายขอบที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านของประเทศทั้งทางบกและทางทะเลในขอบเขตพื้นที่จังหวัด
การขับเคลื่อนนโยบาย	หมายถึง	การดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม
การพัฒนา	หมายถึง	การทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
ความมั่นคงชายแดน	หมายถึง	ความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่ชายแดน ทั้งจากภัยคุกคามภายนอกประเทศและภัยคุกคามรูปแบบใหม่

บทที่ ๒

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากผลการประชุม สัมมนา และรายงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และจากการสังเกตการดำเนินงาน ซึ่งได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา
๒. แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ
๓. แนวคิดและทฤษฎีการบูรณาการ
๔. แนวคิดและทฤษฎีการดำเนินความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างประเทศ
๕. ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๖. นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวข้อง
๗. นโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่เกี่ยวข้อง
๘. นโยบายของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน
๙. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๑๐. กรอบแนวคิดการวิจัย
๑๑. สรุป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

คำว่า“พัฒนา” ถูกกำหนดความหมายโดยนักวิชาการแตกต่างกันออกไป ตามทฤษฎีและแนวคิดที่แตกต่างกัน รวมถึงด้านความเชื่อพื้นฐานของนักคิดแต่ละยุคสมัยและความเหมาะสมของสถานการณ์ภายใต้แต่ละบริบท

ความหมายของการพัฒนา คำว่า ในภาษาอังกฤษตรงกับคำว่า Development โดยมีความหมายต่างๆ จำแนกได้ดังนี้

การพัฒนามาจากคำภาษาอังกฤษว่าดี หมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เล็กลงน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้นเจริญเติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่า หรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ (ปกรณ ปรียากร, ๒๕๓๘ : ๕)

การพัฒนา ความหมายจากรูปศัพท์ในภาษาไทยนั้น หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๓๘ : ๒๓๘)

การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงาม และดีขึ้นจนเป็นที่พอใจ (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๒)

การพัฒนาหมายถึงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง ที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ (ยิววัฒน์ วุฒิเมธี, ๒๕๕๖ : ๑)

การพัฒนาหมายถึงการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพระหว่างสภาพการณ์ในช่วงเวลาที่ต่างกันถ้าดีกว่าสมบูรณ์กว่าก็แสดงว่าเป็นการพัฒนา (ปกรณ์ ปริยากร, ๒๕๓๕ : ๕)

การพัฒนาความหมายการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพชีวิตดีกว่าเดิม (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๒)

ความหมายทางเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความหมายไว้ว่าความเจริญเติบโต โดยเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ (ณัฐพล ชันธไชย, ๒๕๒๗ : ๒) การขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น ประชากรมีรายได้เพียงพอที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ (เสถียร เขยประทับ, ๒๕๒๘ : ๙) การพัฒนาเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผลิออกมาในรูปซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ (สุนทรี โคมิน, ๒๕๒๒ : ๓๗)

ความหมายทางพัฒนาบริหารศาสตร์ นักพัฒนาบริหารศาสตร์ได้ให้ความหมาย คือการเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งในด้านคุณภาพ (ดีขึ้น) ปริมาณ (มากขึ้น) และสิ่งแวดล้อม (เหมาะสม) (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๓)

ความหมายในทางการวางแผน เป็นเรื่องเกี่ยวกับการชักชวน การกระตุ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจังเป็นไปตามลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน เป็นวงจรโดยไม่มีการสิ้นสุด (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์, ๒๕๓๔ : ๙๑ - ๙๒) ซึ่งองค์การ ศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (The United National Educational Scientific and Cultural Organization, ๑๙๘๒ : ๓๐๕) อ้างถึงในอัจฉรา โพธิยานนท์ (๒๕๓๙ : ๑๑) สรุปได้ว่าการพัฒนา เป็นหน้าที่ (Function) ของการวางแผนและจัดการ ดังนี้ $D = f(P+M)$ เมื่อ $D =$ Development คือ การพัฒนา $P =$ Planning คือ การวางแผน $M =$ Management คือ การบริหารงานหรือการจัดการ ดังนั้น การพัฒนา จะเกิดขึ้นได้ด้วยการวางแผนที่ดี มีการบริหารงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยสรุปได้ว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้าในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารหรือจัดการให้ประสบความสำเร็จ (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๔)

ความหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติ การพัฒนา หมายถึง การชักชวนหรือการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจังและเป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกันในลักษณะที่เป็นวงจร ไม่มีการสิ้นสุด (นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ และพูนศิริ วัฒนภูมิ, ๒๕๓๔ : ๑๓) การพัฒนา เป็นความหมายต่อเนื่องจากความหมายทางการวางแผนโดยมุ่งเน้นถึงการนำแผนและโครงการไปดำเนินการ (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๔)

ความหมายทางพระพุทธศาสนา พระราชาวรมุณี ได้ให้ความหมายและอธิบายไว้ว่าในทางพระพุทธศาสนา การพัฒนา มาจากคำภาษาบาลีว่า วัฒนนะ แปลว่า เจริญ แบ่งได้เป็นสองส่วน

คือการพัฒนาคน เรียกว่า ภาวนา การพัฒนาสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่คน เช่น วัตถุ สิ่งแวดล้อมต่างๆ เรียกว่า พัฒนา หรือ วัฒนา (ประยูรย์ ปยุตโต, ๒๕๓๐ : ๑๖ - ๑๘) ในทางพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุขมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๔)

ความหมายทางสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาได้ให้ความหมายว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ซึ่งได้แก่ คน กลุ่มคน การจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคมการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ (จิตยา สุวรรณชฎ, ๒๕๒๗ : ๓๕๔) การพัฒนาเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการที่ครอบคลุมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนต่อชีวิตและการทำงาน การเปลี่ยนแปลงสถาบันต่างๆทางสังคม วัฒนธรรมและการเมือง (Streeten, ๑๙๗๒ : ๓) การพัฒนาคือ การเปลี่ยนแปลงมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้มีความสุข (สนธยา พลศรี, ๒๕๔๗ : ๕)

ความหมายทางด้านการพัฒนาชุมชน หมายถึง การที่คนในชุมชนและสังคมโดยส่วนรวมได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเองแล้วร่วมกันเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของตนเองชุมชนสังคมให้ดีขึ้น (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข ๒๕๒๕ : ๑๗๙) การพัฒนาเป็นเสมือนกลวิธี (Mean) ที่ทำให้เกิดผล (Ends) ที่ต้องการ คือคุณภาพชีวิต ชุมชน และสังคมดีขึ้น (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, ๒๕๓๔ : ๒)

แนวคิดทฤษฎีของการพัฒนา สามารถแบ่งได้ดังนี้

๑. ทฤษฎีความทันสมัย แนวทางการพัฒนาโดยอาศัยทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Station Theory เลินเนอร์ (Lerner, ๑๙๕๘) กล่าวว่า บุคลิกภาพและกระบวนการคิดของคนในสังคมที่สำคัญที่เอื้อต่อการเปลี่ยนไปสู่ความทันสมัย ๓ ประการ ได้แก่ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การเคลื่อนไหว (Mobility) การมีส่วนร่วมอย่างสูง (High participation) งานเขียนของ Gabriel A .Almond และ C.B. Powell ในปี ค.ศ.๑๙๖๕ ระบุว่าพัฒนาทางการเมืองที่นำไปสู่ความทันสมัยนั้นที่เกณฑ์สำคัญ ๓ ประการคือ การแยกแยะโครงสร้างต่างๆทางสังคม (Structural Differentiation) การมีระบบย่อยที่อิสระ (Subsystem Autonomy) และการรวมกลุ่มคนวัฒนธรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน (Cultural Secularization)

๒. ทฤษฎีการพัฒนาที่เน้นความยั่งยืน (Sustainable development) หลักการพื้นฐานสำคัญมี ๓ ประการ คือ ๑) การให้ความสำคัญสูงสุดแก่คุณค่าของสิ่งแวดล้อมอันเป็นมิติแห่งความยั่งยืนของระบบนิเวศ ๒) การขยายมิติเวลาไปสู่อนาคตที่มีวิสัยทัศน์ยาวไกล และ ๓) ความยุติธรรมอันเป็นมิติแห่งความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม (สุภางค์ จันทวานิช และวิศนี ศิลตระกูล, ๒๕๓๙ : ๖๕)

แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นแนวคิดที่ปรากฏอยู่ในสาขาสังคมศาสตร์มาเป็นเวลานาน แต่ขาดความชัดเจนในสาระและองค์ความรู้ จึงทำให้ดูเหมือนว่าไม่ได้มีความสำคัญในเชิงวิชาการ (อาคม ใจแก้ว, ๒๕๓๓ : ๑๐) การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติเท่าที่ผ่านมาโดยเฉพาะตั้งแต่ ค.ศ.๑๙๗๓ เป็นต้นมา ยังขาดความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะการนิยามความหมายของคำว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ยังไม่ชัดเจน (Alexander, ๑๙๘๕ : ๔๐๓ - ๔๒๖)

Cheema and Rondinelli (๑๙๘๓ : ๑๖) การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการนำนโยบายหรือแผนงานไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ

Sabatier and Mazmanian (๑๙๘๐ : ๕๓๘ - ๕๖๐) การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำเอานโยบายพื้นฐานทั่วไปมาดำเนินการให้ลุล่วงไปนโยบายพื้นฐานอาจอยู่ในรูปของกฎหมาย คำพิพากษาศาล คำสั่งของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี

วรเดช จันทรศร (๒๕๕๑ : ๑๖) การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

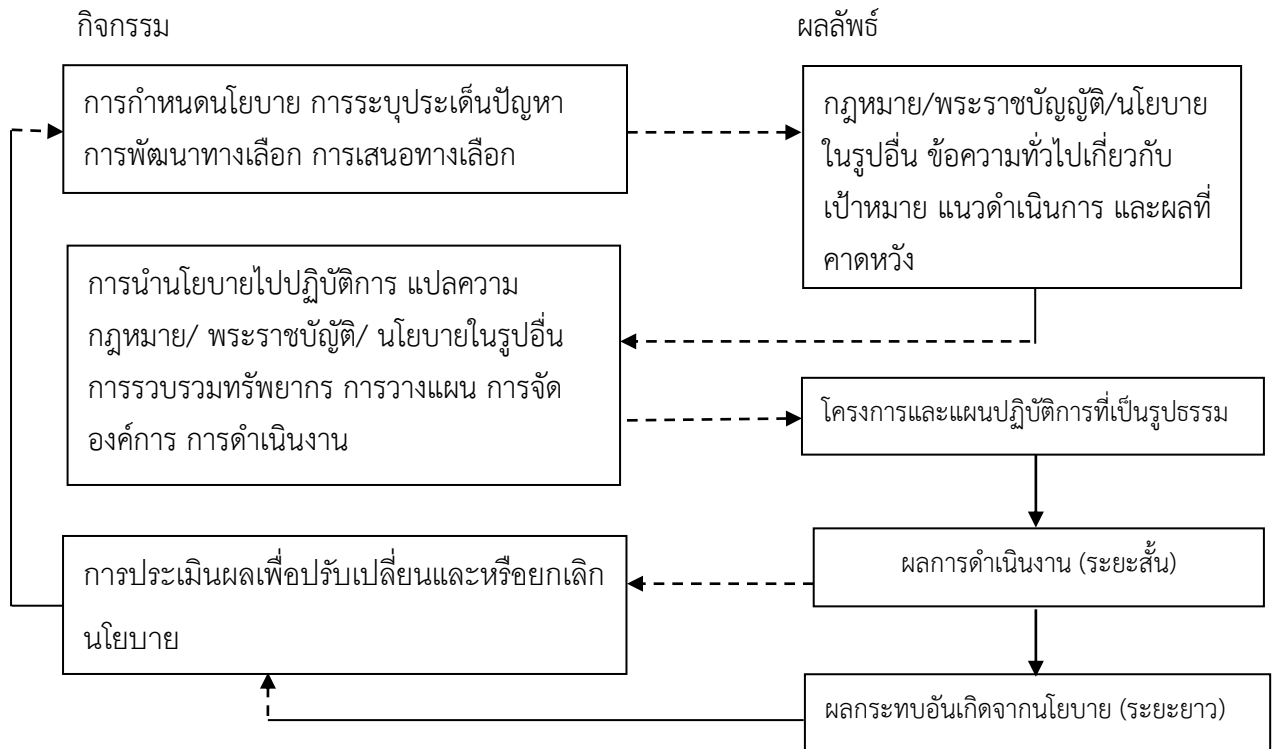
จุมพล นิมพานิช (๒๕๔๗ : ๑๔๐) การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อมและปัจจัย

กล่าวโดยสรุป การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการแปลงนโยบายที่กำหนดไว้สู่การบริหารที่มีการใช้ทรัพยากร การปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์การและระหว่างบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

แนวความคิดส่วนหนึ่งของบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีดังนี้

๑. Randall Ripley and Grace Franklin Ripley and Franklin (๑๙๘๒ : ๑) แยกแยะไว้ ๕ ประเด็น คือ ๑) ผู้เกี่ยวข้องสำคัญ ๒) วัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ๓) จำนวนและขอบเขต ๔) ความร่วมมือกัน และ ๕) ปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุม

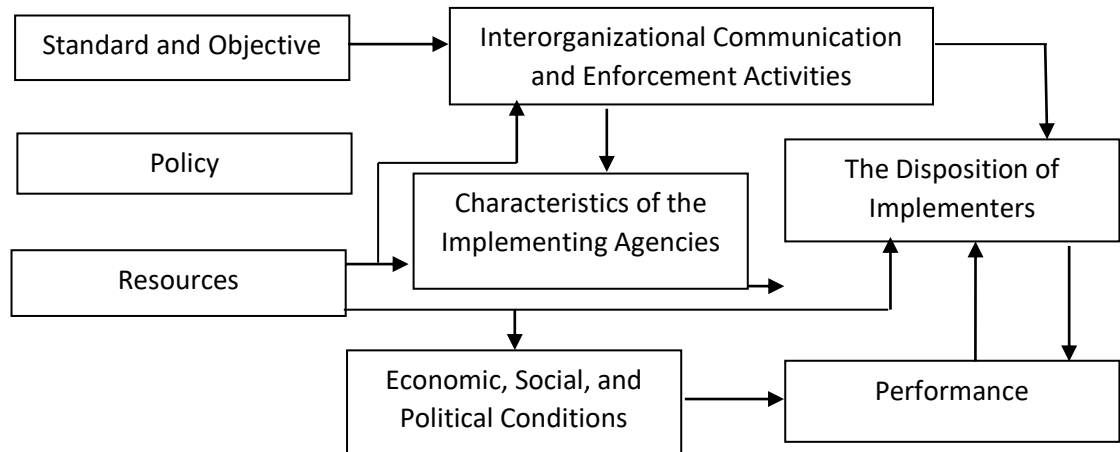
แผนภาพที่ ๒ - ๑ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : วัชรินทร์ สุทธิชัย, ๒๕๕๕ หน้า ๒๐

๒. Donald S. Van Meter and Carl E. Van Horn “The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework” เสนอ A Model of the Policy Implementation Process มีตัวแปรอิสระหลัก ๕ ตัว คือ ๑) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ ๒) ทรัพยากร ๓) การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรม ๔) ลักษณะขององค์การ และ ๕) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

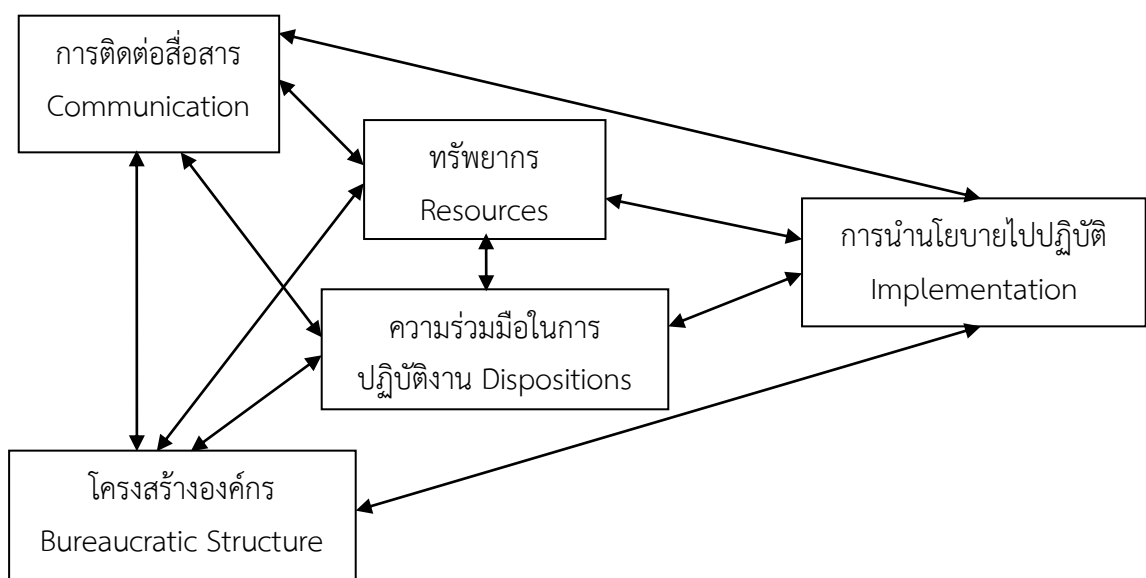
แผนภาพที่ ๒ - ๒ A Model of the Policy Implementation Process

ที่มา : ทองใบ สุดชารี, ๒๕๓๖ หน้า ๕๒

๓. George C. Edwards Edwards (1980 : 148) “Implementing Public Policy” เสนอตัวแบบ “Top - down” มีตัวแปรอิสระ ๔ ตัว คือ ๑) การติดต่อสื่อสาร ๒) โครงสร้างองค์กร ๓) ทรัพยากร และ ๔) การสนับสนุน

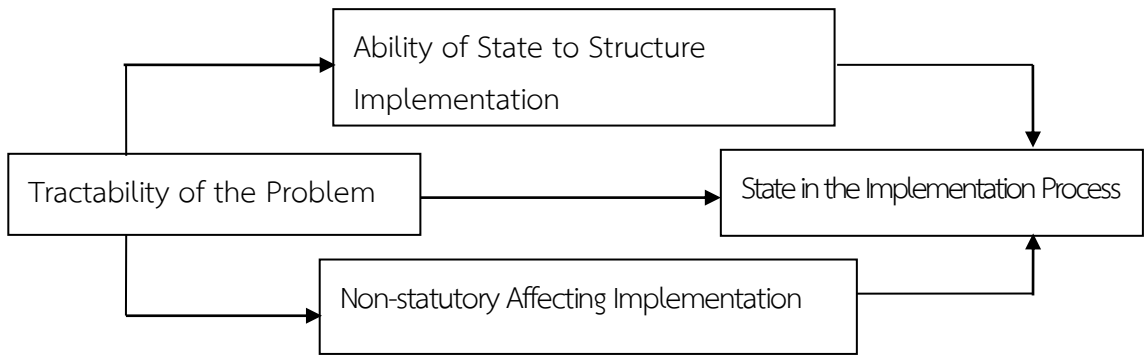
แผนภาพที่ ๒ - ๓ ผลกระทบทางตรงและทางอ้อมการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : ทองใบ สุดชารี, ๒๕๓๖ หน้า ๕๓

๔. Paul Sabatier and Daniel Mazmanian Sabatier and Mazmanian (1980 : 541 - 553) “The Implementation of Public Policy : A Framework of Analysis” ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มตัวแปรอิสระ ดังนี้

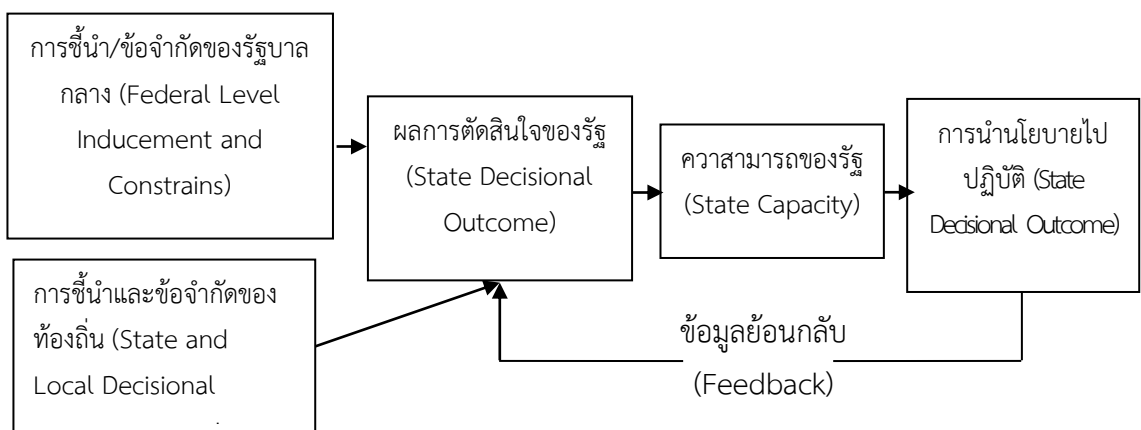
แผนภาพที่ ๒ - ๔ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : ทองใบ สุดชารี, ๒๕๓๖ หน้า ๕๖

๕. Malcolm L. Goggin, A.O.M. Bowman and L.O. Toole Goggin Bowman and Toole (๑๙๗๘) “Theory Construction and Testing in Implementation Research: A Comparative State Diachronic Analysis” เสนอตัวแบบ ซึ่งเป็นความพยายามในการสังเคราะห์ (Synthesize) วิธีการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบ State Implementation ตั้งอยู่ภายใต้ฐานคติที่ว่า นโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับตัวแปรทั้ง “Top - down” และ “Bottom - up” (ปิยะนุช เงินคล้าย, ๒๕๔๙ : ๗๕)

แผนภาพที่ ๒ - ๕ ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Conceptual Model of Intergovernmental Policy Implementation)

ที่มา : ปิยะนุช เงินคล้าย, ๒๕๔๙ หน้า ๗๖

๖. Paul Berman Berman (1978 : 157 - 184) “The Dugy of Macro - and Micro - Implementation” เสนอกรอบการวิเคราะห์ ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับมหภาค (Macro - Implementation) ๒) ระดับจุลภาค (Micro - Implementation) ระบบขั้นตอนการนำนโยบายจากระดับมหภาคไปสู่ระดับจุลภาค ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน (Passages) ดังนี้ ๑) การบริหาร (Administration) ๒) การยอมรับ (Adoption) ๓) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (Micro - Implementation) และ ๔) ความเที่ยงตรงทางวิชาการ (Technical Validity)

๗. วรเดช จันทร (๒๕๕๑ : ๑๒๙ - ๑๔๖) เสนอ ๕ ตัวแบบได้แก่ ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Model) ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ตัวแบบทางด้านการบริหารของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) พัฒนาเป็นแบบเชิงบูรณาการ (Integrative Model) โดยมีแปรอิสระ ๔ ตัว คือ ๑) สมรรถนะขององค์การหรือหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (โครงสร้างองค์การ งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่) ๒) ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม (ความชัดเจนและความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน การกำหนดมาตรฐานในการทำงาน ระบบการติดตาม ควบคุมและประเมินผลนโยบาย และความเป็นธรรมของมาตรการในการให้คืนให้โทษ) ๓) ภาวะผู้นำและความร่วมมือ ในการจูงใจในเชิงบวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน และ ๔) การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

๘. สมบัติ อารังอัญวงศ์ (๒๕๔๙ : ๔๑๙ - ๔๒๓) การนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบด้วย ๑) แนวทางการศึกษาโครงสร้างองค์การ (Structural Approach) ซึ่งสามารถทำให้เห็นได้ชัดเจนด้วยการวางแผนการเปลี่ยนแปลง (Planning for Change) โดยระบุงการควบคุมทิศทาง เวลา สายการบังคับบัญชาลักษณะงานและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ๒) แนวทางการจัดการและระเบียบวิธีการ (Procedural and Managerial Approaches) คือ การพัฒนากระบวนการ ระเบียบวิธีการ และระบบการจัดการและเทคนิคที่ใช้ และ ๓) แนวทางการวิเคราะห์พฤติกรรม (Behavioral Approach) เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมมนุษย์ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กรอบแนวคิดทฤษฎีการบูรณาการ

พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาท ในโอกาสต่างๆ

“...ทุกคนต่างมีหน้าที่ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ทำเฉพาะหน้าที่นั้น เพราะว่าถ้าคนใดทำหน้าที่เฉพาะของตัว โดยไม่มองดูคนอื่นงานก็ดำเนินไปไม่ได้ เพราะเหตุว่างานทุกอย่าง จะต้องพาดพิงกัน จะต้องเกี่ยวโยงกัน ฉะนั้น แต่ละคนจะต้องรู้ถึงงานของผู้อื่นแล้วช่วยกันทำ...”พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๓

“...การที่จะทำงานเพื่อความมั่นคงและ ก้าวหน้านั้น มิใช่จะก้มหน้าก้มตาทำหน้าที่ของแต่ละคนเท่านั้นจะต้องมีความร่วมมือสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานทุกหน่วย เพื่อให้งานรุดหน้าไป

พร้อมเพรียงกัน...” พระบรมราชาวาท ในโอกาสพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการ
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

“...เมืองไทยของเรา ประกอบด้วยคนหลายจำพวก หลายวัย หลายความคิด หลายหน้าที่
ซึ่งทั้งหมดจะต้องอาศัยซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ว่าคนหนึ่งคนใดจะอยู่ได้โดยลำพัง...” พระราชดำรัส
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล

เอกสารคู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่

ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เรื่อง “การบริหารราชการแบบบูรณาการ”
ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กล่าวไว้ดังนี้ คำว่า “บูรณาการ” โดยเฉพาะ
ในระบบราชการที่ทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชนต่างก็นำคำ
ดังกล่าวมาใช้ในการบริหารงานอย่างหลากหลายซึ่งคำว่า “บูรณาการ” มีความหมายใกล้เคียง
กับการบริหารงานในองค์รวม (Holistic) โดยมีหลายคนให้ความหมายไว้ ดังนี้

ศาสตราจารย์ดอกเตอร์ ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวถึง “การวิจัยบูรณาการ” หมายถึง
การเชื่อมโยงความรู้ การแสวงหาความรู้การศึกษาค้นคว้ากับการใช้ทรัพยากรอันมีจำกัดเพื่อก่อให้เกิด
พลังสูงสุดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (ศ.ดร.ชัยอนันต์, ๒๕๕๗)

คู่มือคำอธิบายและแนวทางการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๕๖ (สำนักงาน ก.พ.ร. พ.ศ.๒๕๕๖) ได้กล่าวถึงการบูรณาการ
หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันหรือมีแผนการ
ทำงานที่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งจะทำให้ภารกิจสำคัญของรัฐ ในแต่ละด้านเกิดผล
สำเร็จเกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวมและมีความประหยัดโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิด
ประโยชน์สูงสุด รวมทั้งสามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
จากการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่นี้ สรุปได้ว่า การบริหารราชการ
แบบบูรณาการคือ ทหารที่ทุกหน่วยงาน ทำงานแบบมุ่งเน้นผลงาน (Result) การทดสอบเป็นหลัก
เป็นการทำงานหลายหน่วยงานโดยอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญของแต่ละหน่วยงาน
ที่แตกต่างกันเฉพาะด้าน ทำงานภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของยุทธศาสตร์เดียวกัน
ร่วมกันคิดร่วมกันทำงานโดยใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อบรรลุผลตามยุทธศาสตร์มุ่งสู่ผลสำเร็จ
และเป้าหมายของหน่วยงานร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดความประหยัด เสริมสร้างประสิทธิผล
และประสิทธิภาพของการดำเนินงานเป็นหลัก ทั้งในลักษณะของการทำงานข้ามกระทรวงกระทรวง
เดียวกันจะต่างกรมหรือกรมเดียวกันแต่ต่างกอง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน
และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องมาร่วมในการทำงานกับภาครัฐในระบบเครือข่าย (Network)

การสร้างระบบการบริหารราชการแบบบูรณาการ เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างให้เกิด
ระบบการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ การส่งเสริมให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง
ส่วนกลางส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ผลักดันให้ทุกส่วนราชการที่มีภารกิจที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน
ไปให้เกิดผลสำเร็จเพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติโดยถือประชาชนเป็นเป้าหมายที่สำคัญ

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีการบริหารราชการแบบบูรณาการด้วยในปัจจุบัน ปัญหาบ้านเมืองที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาหรือการตัดสินใจจำเป็นต้องใช้ความรู้ และทักษะจากหลายสาขาวิชาพร้อมกัน ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาโดยศูนย์วิจัยธุรการหนึ่งได้ รวมทั้งการบริหารงานตามภารกิจ ฟังก์ชัน ไม่สามารถแก้ปัญหาบางอย่างได้ เพราะการจัดแบ่งโครงสร้างขององค์กรภาครัฐในปัจจุบันจะมีพันธกิจ (Mission) ขององค์กรซึ่งจะทำให้แต่ละองค์กรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ข้อดีของการจัดแบ่งโครงสร้างในขณะนี้ ทำให้มีความชัดเจนในการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่มีข้อเสียคือการไม่ประสานกันในการทำงาน จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการทำงานที่ช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการทำงานของแต่ละหน่วยงานได้ เป็นการขจัดความซ้ำซ้อนของงานที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน ตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ต้องพยายามลดขอบเขตการทำงานของแต่ละหน่วยงานให้น้อยลง ยึดหลักการทำงานแบบไร้พรมแดนของหน่วยงาน

รูปแบบการบริหารยุทธศาสตร์ แบบบูรณาการ (The Indicatives Strategic Management Model : ISM Model) มีสาระสำคัญของรูปแบบดังนี้ (สิรินธร เชี่ยวโสธร, ๒๕๕๔)

๑. รูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์แบบบูรณาการมีลักษณะเฉพาะ ๗ ประการคือ

๑.๑ ใช้กระบวนการเชิงบูรณาการแบบสามเส้า (The Triangles) ในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร (Capturing the Business Vision) ประกอบด้วยการแก้ปัญหาผู้รับบริการ (Total Customer Solution) ผลผลิตที่ดีที่สุด (Best Products) และระบบองค์กร (System Log - in)

๑.๒ ใช้การมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการวางแผนยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการประเมินผล

๑.๓ ใช้กระบวนการบริหารอย่างเป็นพลวัตที่มีพลังความคิดใหม่และต่อเนื่อง (Dynamic and Continuous) ในการวางแผนยุทธศาสตร์ การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

๑.๔ ใช้ระบบข้อมูลในการบริหาร (MIS Management Information System) ในการวางแผนยุทธศาสตร์การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

๑.๕ ใช้การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ในการวางแผนยุทธศาสตร์การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมินผล

๑.๖ ใช้กระบวนการคุณภาพ (Plan Do Study Act Cycle) ในการนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการประเมินผล

๑.๗ ใช้กระบวนการปรับแต่ง (The Adaptive Possess) ในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กับการบริหาร (Aligning Strategy with Execution) ประกอบด้วยประสิทธิผลของการปฏิบัติการ (Operational Effectiveness) เป้าหมายด้านผู้รับบริการ (Customer Marketing) และนวัตกรรม (Innovation)

๒. รูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์แบบบูรณาการประกอบด้วย ๓ ส่วนได้แก่

๒.๑ การวางแผนยุทธศาสตร์แบบสามเส้า (The Triangle Strategic Formulation) ได้แก่การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร (Capturing the Business Vision)

การกำหนดพันธกิจ (Mission) การกำหนดโครงสร้างองค์กร (The Institutional Structure) การกำหนดจุดยืนในการแข่งขัน (Competitive Positioning) และการกำหนดยุทธศาสตร์ (The Strategic Agenda)

๒.๒ การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและการประเมินผลอย่างเป็นพลวัตที่มีพลังความคิดใหม่และต่อเนื่อง (The Dynamic and Continuous Strategic Implementation and Evaluation) ได้แก่ กำหนดแผนปฏิบัติการ (Define Action Plans) เชื่อมโยงระบบการวัดผลกับวัตถุประสงค์ (Link Measurement System to Objectives) ดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ (Execute the Action Plan) เรียนรู้จากการดำเนินการ (Review Learning) ดำเนินการตามปรับปรุง (Sustain the Improvement) กำหนดหลักการ (Institutionalization) ทบทวนแผนตามวงรอบ (Annual Renewal) และปรับกระบวนการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Improve strategic Management Processes)

๒.๓ กระบวนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้แก่การบริหารแบบเป็นพลวัตที่มีพลังความคิดใหม่และต่อเนื่อง (Dynamic and Continuous) การมีส่วนร่วม (Participation) การใช้ระบบข้อมูลในการบริหาร (MIS Management Information System) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การใช้วงจรคุณภาพ (Plan do Study Act Cycle) และกระบวนการปรับแต่ง (The Adaptive Processes)

แนวคิดทฤษฎีความร่วมมือระหว่างประเทศ

รุจน์ หาเรือนทรง (๒๕๕๘) เสนอแนวทางทางการเมืองการปกครอง ที่นำไปสู่ความเข้าใจและการประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศ ได้บรรยายเกี่ยวกับ “ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐหรือความสัมพันธ์ระหว่างรัฐประชาชาติ ในยุคปัจจุบันนี้ ไม่มีรัฐใดชาติใดที่จะดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง โดยที่ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับรัฐอื่นหรือสังคมอื่นได้อีกต่อไป

รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศแบ่งได้คือ ๑) ความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ๒) ความสัมพันธ์ในลักษณะร่วมมือหรือขัดแย้งและ ๓) ความสัมพันธ์ในลักษณะเข้มข้นหรือห่างเหิน

ขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศประกอบด้วย ๑) การเมืองระหว่างประเทศ ๒) เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ๓) ความสัมพันธ์ทางสังคม ๔) ความสัมพันธ์ทางกฎหมาย อาทิ สนธิสัญญา (Treaty) อนุสัญญา (Convention) กติกาสัญญา (Pact) กฎบัตร (Charter) ความตกลง (Agreement) หรือจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่อาจไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร และ ๕) ความสัมพันธ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประสานประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศปัจจัยของการรวมกลุ่มของประเทศต่างๆ ปัจจัยในการรวมกลุ่มมีหลายประการ ดังนี้ ๑) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เช่น มีพรมแดนติดต่อกัน ๒) ระบบเศรษฐกิจที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ๓) ระบบการเมืองการปกครองที่คล้ายคลึงกัน จะรวมกลุ่มเพื่อประสานประโยชน์ร่วมกัน และ ๔) ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความก้าวหน้าทางสังคม การศึกษา วัฒนธรรมในแต่ละประเทศให้เท่าเทียมกัน

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ (๒๕๕๖) ประเทศไทยไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพังในเวทีระหว่างประเทศ การให้ความร่วมมือเพื่อช่วยพัฒนาประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างกัน และร่วมกันสร้างความเจริญและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภูมิภาคให้เติบโตเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดเสรี

บรรจง อมรชีวิน และ ดร.หทัยชนก ศิริวัฒนกุล (๒๕๕๗) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา : ภายใต้อกรอบทวิภาคี กรอบภูมิภาคและอนุภูมิภาคต่างๆ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา (Development Cooperation) เป็นเครื่องมือสำคัญของการดำเนินนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทย ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ กาส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งการมีส่วนร่วมช่วยอย่างสำคัญในประชาคมโลก ปัจจุบันประเด็นท้าทายที่สุดก็คือ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทยจะนำไปสู่การบูรณาการระดับภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการดังนี้ ๑) การส่งเสริมและขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย ๒) การดำเนินงานความร่วมมือภายใต้พันธกรณี ๓) การให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับประเทศคู่ร่วมมือของไทย และ ๔) การให้ความร่วมมือของไทยบนขีดความสามารถ ความรู้ และความพร้อมของประเทศไทยที่มีอยู่ ทั้งในกรอบทวิภาคีตามประเทศเป้าหมายที่ไทยให้ความสำคัญ กรอบภูมิภาคและอนุภูมิภาค และกรอบพหุภาคีอาทิ ACMECS BIMSTEC และ IMT - GT กรอบความร่วมมือที่ริเริ่มโดยแหล่งความร่วมมืออื่น และกรอบความร่วมมือที่มีอยู่แล้ว อาทิ ASEAN และความร่วมมือภายใต้กรอบทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้านหรือ CLMV และความร่วมมือกับประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ

ปีทมา อินโต (๒๕๕๖) นับแต่ปี ๒๕๓๕ เป็นต้นมา ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาบทบาทการเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาผ่านรูปแบบการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยน การฝึกอบรม และทุนการศึกษา ความช่วยเหลือของไทยประกอบด้วยเงินให้เปล่า (Grant) และเงินกู้ผ่อนปรน (Soft loan) โดยมีกลุ่มประเทศเป้าหมายหลักอยู่ที่ประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ลาว กัมพูชา พม่า และ เวียดนาม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายด้านการต่างประเทศที่มุ่งให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนา

การให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยข้างต้น ส่งผลกระทบเชิงบวกทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนส่งเสริมเศรษฐกิจโดยรวมของไทยให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง รวมทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทยต่อนานาอารยประเทศอีกด้วย

วรพรรณ คະรุรัมย์ (๒๕๖๐) ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและประเทศต่าง ๆ มากขึ้นจากความก้าวหน้าและพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วส่งผลต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศในหลายมิติ ได้แก่

๑. ด้านความมั่นคงของชาติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะทางด้านการเมืองและการทหารส่งผลถึงความมั่นคงปลอดภัยเอกราชและอำนาจอธิปไตยของชาติตลอดจนเสถียรภาพทางการเมืองและบูรณภาพแห่งดินแดนของแต่ละชาติความมั่นคงของชาติซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหา

เรื่องเอกราชบูรณภาพแห่งดินแดนและการอ้างไร่ซึ่งสิทธิแห่งรัฐอธิปไตย จึงเป็นเรื่องที่จัดเป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกของนโยบายต่างประเทศ โดยใช้วิธีการทางการทูต การทหาร เช่น การรวมกลุ่มพันธมิตรทางทหารการดำเนินการทหาร เป็นต้น

๒. ด้านความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีผลทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อความปลอดภัยและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละประเทศ โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยไม่กระทบความมั่นคงของประเทศโดยตรงก็ได้

๓. ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาจมีผลต่อความพยายามของรัฐและประชาชนในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น การพัฒนาการเมืองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไปสู่ระบบการเมืองที่มีเสถียรภาพโดยสันติและรองรับผลกระทบจากภายนอกได้ด้วยดี

ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙ สรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้คือ

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๒ และพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๐๗

๒. ความหมายของคำต่างๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๑ ความมั่นคงแห่งชาติ หมายความว่า ภาวะที่ประเทศปลอดภัยจากภัยคุกคามต่อเอกราชอธิปไตยบูรณภาพแห่งอาณาเขตสถาบันศาสนาสถาบันพระมหากษัตริย์ความปลอดภัยของประชาชน การดำเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนหรือที่กระทบต่อผลประโยชน์แห่งชาติหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งความพร้อมของประเทศที่จะเจอสถานการณ์ต่างๆอันเกิดจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๒.๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ หมายความว่า นโยบายและแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ็งเตือน แก้ไขหรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่ออ้างไร่ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ

๒.๓ ภัยคุกคาม หมายความว่า ภาวะหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงซึ่งเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง สลับซับซ้อนหากไม่ดำเนินการแก้ไขจะเกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงแห่งชาติ

๓. มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ มาตรา ๑๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติต้องมีสาระที่ครอบคลุมถึงนโยบายภายในประเทศ นโยบายต่างประเทศและนโยบายการทหารกับการเศรษฐกิจและอื่นๆ อันเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติให้สอดคล้องต้องกัน เพื่อให้กิจการของหน่วยงานของรัฐสามารถประสานกันได้อย่างใกล้ชิดเป็นผลดีต่อความมั่นคงแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางการสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ดังนี้ ๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒) การปกป้องรักษาความสงบแห่งชาติ ๓) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและการป้องกันประเทศ และ ๔) การรักษาความมั่นคงภายในประเทศและระหว่างประเทศ

๓.๒ มาตรา ๑๖ ให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ สรุปสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้คือ

๑. ระเบียบดังกล่าวกำหนดขึ้นเพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท และมาตรการในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ มีระบบ และมีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ตลอดจนมีหน่วยงานหลักที่เป็นศูนย์กลาง ในการอำนวยความสะดวกประสานการปฏิบัติการของส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่

๒. สาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๔๗

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้ “การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ” หมายความว่า การพัฒนาที่มุ่งขจัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง โดยใช้กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและการป้องกันประเทศ รวมทั้งแผนหลักที่เกี่ยวข้อง มาสนับสนุนเอื้ออำนวยต่อการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมได้ให้ความสำคัญต่อการเผชิญภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งภัยคุกคามแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นภัยคุกคามทางทหารโดยตรง และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยภัยคุกคามแบบดั้งเดิมของไทยมีโอกาสเกิดขึ้นได้จากความขัดแย้งทางทหารอันเนื่องมาจากปัญหาเส้นเขตแดน รวมทั้งปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรและแหล่งพลังงาน ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สำคัญ คือ การล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ การสร้างความแตกแยกในสังคมไทย ปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญ คือ การค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ การกระทำอันเป็นโจรสลัด และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาโรคระบาดและโรคติดต่อ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญต่อความท้าทายด้านความมั่นคงที่เกิดขึ้น ได้แก่ การสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะประชาคมการเมือง

และความมั่นคง รวมทั้งการรักษาสมดุลในการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศ ที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค

โดยกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะด้านการป้องกันประเทศไว้ ๒ ส่วน คือ วัตถุประสงค์เฉพาะในการปฏิบัติการทางทหาร และวัตถุประสงค์เฉพาะในการสนับสนุนความมั่นคงของรัฐ พร้อมทั้งระบุถึงแนวความคิดทางยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้านการป้องกันประเทศไว้ ๓ ประการได้แก่การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defense) และการป้องกันเชิงรุก (Active Defense) นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงมาตรการและขีดความสามารถที่ต้องการตามแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ดังกล่าว

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมที่เกี่ยวข้อง

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๗ ได้กำหนดนโยบายเฉพาะ โดยมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ (กระทรวงกลาโหม, ๒๕๕๗)

๑. พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อจัดระเบียบสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคง สร้างความไว้วางใจ สร้างเสถียรภาพ และสันติภาพร่วมกัน โดยให้ความสำคัญในการป้องกันและลดความขัดแย้งกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒. การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศต่อนานาชาติ การสนับสนุนภารกิจเพื่อสันติภาพและเพื่อมนุษยธรรมภายใต้กรอบของสหประชาชาติและความร่วมมือในภูมิภาค

๓. การริเริ่มและพัฒนาความร่วมมือทางทหารให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๔. การรักษาสมดุลของความสัมพันธ์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค

๕. การเร่งรัดการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนที่ยังคงมีปัญหา รวมทั้งการสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๒ ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ให้มีการเสริมสร้างและรักษาคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (กระทรวงกลาโหม, ๒๕๖๒)

นโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่เกี่ยวข้อง

นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด พ.ศ.๒๕๖๒ (กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๒)

๑. การรักษาความมั่นคงของรัฐ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศแผนแม่บทด้านความมั่นคง และการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติตลอดจนการปฏิบัติการกิจเพื่อความมั่นคงในทุกมิติ

๒. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ พัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ โดยสร้างความไว้วางใจ ลดความหวาดระแวง การได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และหลักการต่างตอบแทนในการเจรจา ให้ความสำคัญเร่งด่วนกับการเป็นประชาคมอาเซียน และการรักษาความสมดุลของสัมพันธ์กับประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค

๓. ให้ความสำคัญกับบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้านและภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ได้แก่ การบรรเทาภัยพิบัติและการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ

๔. สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน (Cross border development) ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของไทย รวมทั้งการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีปัญหาาร่วมกันบนพื้นฐานความมีเกียรติศักดิ์ศรีและผลประโยชน์ร่วมกัน

๕. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ

๕.๑ ขยายความร่วมมือด้านการข่าวกับกองทัพในประเทศอาเซียน ประเทศคู่เจรจา และประเทศมหาอำนาจในระดับทวิภาคีและพหุภาคี

๕.๒ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการเยือนและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการกับประเทศรอบบ้าน

๕.๓ พัฒนากลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ครอบคลุมในทุกระดับ

๕.๔ สนับสนุนการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดเงื่อนไขและโอกาสที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกันโดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่มีปัญหาพื้นที่ใกล้ชุมชน และพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๕.๕ พัฒนาขีดความสามารถของศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ ศูนย์บัญชาการทางทหาร ให้เป็นกลไกส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเป็นหน่วยรวบรวมองค์ความรู้ให้ข้อเสนอแนะ การสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องทุ่นระเบิดและวัตถุระเบิดแสวงเครื่อง

ข้อสั่งการของผู้บัญชาการทหารสูงสุด (กองบัญชาการกองทัพไทย, ๒๕๖๒)

๑. เผยแพร่แนวคิดตามศาสตร์พระราชและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศเพื่อนบ้าน

๒. สานต่อการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้วิธีทางด้านศาสนาและวัฒนธรรม

๓. ให้ความสำคัญกับบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔. ปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบและหน้าที่กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านในความผิดชอบให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๕. ใช้กลไกความร่วมมือที่มีอยู่ร่วมแก้ไขปัญหาคความมั่นคงตามแนวชายแดนในรูปแบบต่างๆ ให้ความเร่งด่วนกับการแก้ไขปัญหาเสพติดตามชายแดนไทย - ลาว

๖. สำนวนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างรั้วชายแดนไทย - มาเลเซีย

๗. สนับสนุนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการส่งกลับผู้หนีภัยจากการสู้รบ (ผกร.)

นโยบายของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ผอ.นชท.)

๑. นโยบาย ผอ.นชท. ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘

- ๑.๑ สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยถือเป็นความสำคัญอันดับแรก
- ๑.๒ ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๓ ประสานและ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และพัฒนาเว็บไซต์อย่างต่อเนื่อง
- ๑.๔ ให้จังหวัด/ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัด สนับสนุนงานและกิจกรรมต่างๆ ของกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ๑.๕ ดำเนินงานตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุน การดำเนินงานของโครงการพระราชดำริตามแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง
- ๑.๖ ยึดถือและปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๖)
- ๑.๗ การรายงานสถานการณ์ขอให้ยึดถือตามคำสั่ง ผอ.นชท. (เฉพาะ) ที่ ๒/๕๕ ลง ๒๙ ต.ค ๒๕๕๕

๒. นโยบาย ผอ.นชท.ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

- ๒.๑. สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการพระราชดำริตามแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง
- ๒.๒ สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งมิติด้านความมั่นคง และมีมิติด้านเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับมิติด้านความมั่นคงเป็นหลัก
- ๒.๓ แสวงหาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกช่องทาง เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และอาชญากรรมข้ามชาติ การลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ยาเสพติด และการค้ามนุษย์ เป็นต้น
- ๒.๔ ไม่นำปัญหาการปักปันเขตแดนมาเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานและพัฒนา ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ๒.๕ ส่งเสริมความรู้เรื่องประชาคมอาเซียนให้กับประชาชนในพื้นที่ตามแนวชายแดน
- ๒.๖ ให้มีการร่วมมือกันในโครงการปลูกป่าอาเซียนให้สำเร็จเป็นรูปธรรม โดยนำ โครงการที่มีอยู่บริเวณชายแดนของแต่ละส่วนราชการ เข้ามาร่วมกับโครงการปลูกป่าอาเซียน
- ๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือการปฏิบัติในการช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย (HADR) อย่างต่อเนื่อง
- ๒.๘. ให้ สลก.กอ.นชท. จัดทำยุทธศาสตร์ของ กอ.นชท. ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) และ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๗๘) โดยให้มีการแถลงยุทธศาสตร์ดังกล่าว ในการประชุม กอ.นชท. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

๓. นโยบาย ผอ.นชท.ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

๓.๑ สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการพระราชดำริตามแนวชายแดน รวมทั้งเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๒ สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้สอดคล้องกับแผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง

๓.๓ ส่งเสริมสนับสนุนกลไกความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในทุกระดับ เพื่อป้องกัน ยับยั้ง/ยุติ และแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาชญากรรมข้ามชาติ การบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การประมงผิดกฎหมาย การหลบหนีเข้าเมือง การค้าที่ผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ยาเสพติด และการค้ามนุษย์ เป็นต้น

๓.๔ เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือของประชาชนตามแนวชายแดน ให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (People - to - people connectivity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

๓.๕ ส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการดำเนินโครงการปลูกป่าอาเซียน และโครงการหมู่บ้านเข้มแข็งคู่ขนานตามแนวชายแดนให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

๓.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการปฏิบัติการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ให้กรมกิจการชายแดนทหาร ในฐานะสำนักงานเลขานุการกองอำนวยการปฏิบัติ นโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบูรณาการการปฏิบัติกับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยจัดให้มีการประชุม กอ.นชท. สัปดาห์ ลงในพื้นที่ชายแดน เพื่อให้การปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

๔. นโยบาย ผอ.นชท. ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

๔.๑ เผยแพร่แนวคิดตามศาสตร์พระราชากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้กับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นที่ประจักษ์ในวงกว้าง

๔.๒ สนับสนุนการบริหารจัดการชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะการสัญจร ข้ามแดนเพื่อป้องกันปัญหาการลักลอบเข้าเมือง รวมทั้งการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้าง เสถียรภาพภายในประเทศ และป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก

๔.๓ สนับสนุนความร่วมมือ และพัฒนากลไกความมั่นคงชายแดนกับประเทศ เพื่อนบ้านทุกระดับเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๔.๔ ให้ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัด (ศส.ชท.จังหวัด) รายงานการปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านให้ ผอ.นชท. ทราบในทุกไตรมาส

๕. นโยบาย ผอ.นชท.ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

๕.๑ ให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันแก้ไขปัญหาข้ามชาติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดให้ใช้มาตรการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปราม และสกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดเข้ามาภายในประเทศอย่างจริงจังและเด็ดขาด

๕.๒ ให้คณะกรรมการความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในระดับที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดรับผิดชอบ ประสานและแลกเปลี่ยนข้อมูลการปฏิบัติกับเหล่าทัพอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การดำเนินความสัมพันธ์กับกองทัพประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕.๓ ให้ส่วนราชการรับผิดชอบปฏิบัติตามนโยบายความมั่นคงของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ให้ความสำคัญกับการกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งนโยบายและแผนระดับชาติ

๕.๔ ให้จังหวัด/ศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัด ยึดถือแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์และการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดชายแดนของกระทรวงมหาดไทยอย่างเคร่งครัดโดยให้ศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านระดับกองทัพภาค บูรณาการการดำเนินงานของศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัด แต่ละประเทศเป็นส่วนรวม

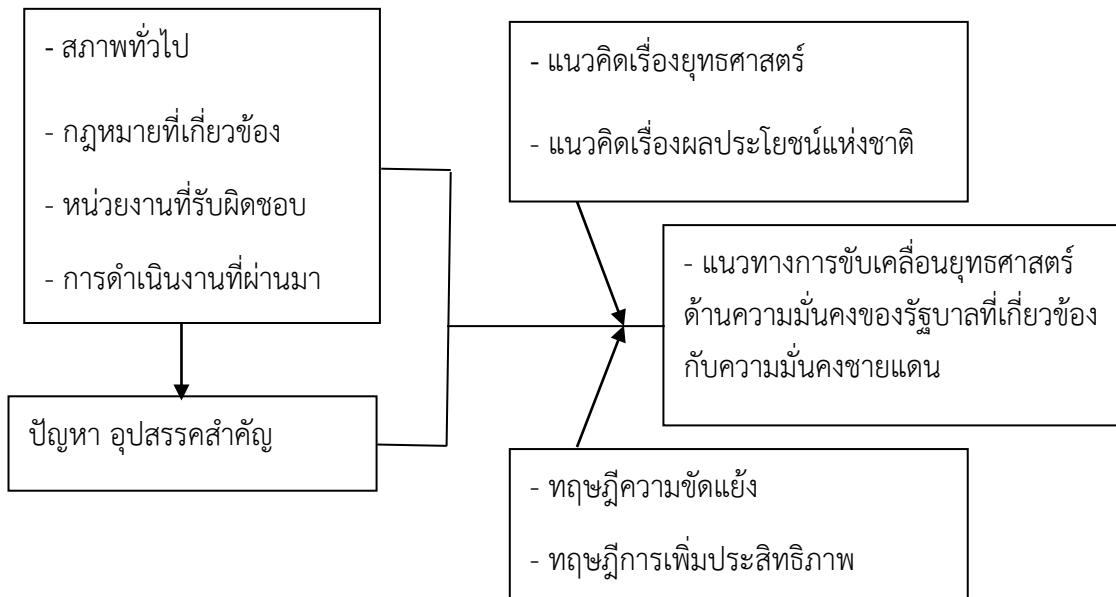
๕.๕ ให้ศูนย์ควบคุมชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านระดับกองทัพภาค และศูนย์สั่งการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านจังหวัดรายงานสถานการณ์ตามสายการรายงานห่วงเวลา และแบบฟอร์มที่กำหนด (ผนวก ค) ประกอบคำสั่งผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (เฉพาะ) ที่ ๑/๕๕ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕

๕.๖ ให้กรมกิจการชายแดนทหาร/สำนักงานเลขาธิการกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบูรณาการการปฏิบัติกับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยจัดให้มีการประชุมกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านสัญจรในพื้นที่ชายแดน เพื่อให้การปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปอย่างมีเอกภาพและมีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชูวงศ์ อุบลี และคณะ (๒๕๕๗) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาพื้นที่ชายแดน: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชายแดนจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการบริหารจัดการปัญหาความมั่นคงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรีตามหลักธรรมาภิบาลสามารถแบ่งออกเป็น ๒ แนวทางคือ แนวทางการบริหารจัดการปัญหาความมั่นคงตามหลักธรรมาภิบาลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่ และแนวทางการบริหารจัดการปัญหาความมั่นคงที่คาดว่าจะดำเนินการในอนาคต ปัจจุบันมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ (สุจิตินติกุล, ๒๕๔๓ : ๑๓ - ๒๔)

กรอบแนวคิดการวิจัย

สรุปการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาลในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนในกรอบการดำเนินงานของกองอำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน (กอ.นช.) ตามข้างต้น ได้ดำเนินการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ครอบคลุมในประเด็นสำคัญหรือคำสำคัญ (Key Word) ต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ข้อความบางตอนของพระราชดำริหรือพระบรมราโชวาทซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ซึ่งถือได้ว่าเป็นศาสตร์พระราชานในการที่ทุกหน่วยงานทั้งส่วนราชการ ภาคเอกชนและประชาชนต้องนำมายึดถือปฏิบัติ เพื่อนำมาซึ่งการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญของประเทศ

แนวคิดหรือทฤษฎีของบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับการนำยุทธศาสตร์หรือนโยบายไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการขับเคลื่อน (Implementation) และการบูรณาการทำงาน (Integration) รวมทั้งการดำเนินการร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความร่วมมือของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนในอันที่จะสร้างความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ตลอดจนความอยู่ดีกินดีของประชาชนให้เกิดขึ้นในพื้นที่

ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ

พ.ศ.๒๕๕๘ ซึ่งเป็นกรอบที่ต้องยึดถือ โดยเฉพาะบทบาท อำนาจ หน้าที่ และแนวทาง รวมทั้ง เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) รวมทั้งนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ถือเป็นกรอบแนวคิดหลักสำหรับการดำเนินงานในห้วงระยะเวลาที่กำหนด เพื่อมุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ของชาติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงพื้นที่ชายแดนและ การดำเนินความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือ ระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในกรอบประชาคมอาเซียน

นโยบายความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชายแดนและการส่งเสริม ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งประกอบด้วย แผนบริหารจัดการชายแดน ด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบาย ต่างประเทศของไทย ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศรอบบ้าน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ล้วนเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานครอบคลุมทั้งมิติด้านความมั่นคงและมิติด้านการพัฒนา ตลอดจนมิติในประเทศและมิติต่างประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑) ประเด็น ความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ถือเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการหลักที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางในภาพรวมที่เป็นรูปธรรม ชัดเจนในระยะ ๒๐ ปี คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข”

ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม นโยบายรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม และนโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่ผ่านมาและปัจจุบันในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ในการให้ความสำคัญต่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนและการพัฒนาความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

ผอ.นชท. ได้มีการมอบหมายนโยบายและสั่งการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้าง ของ กอ.นชท. อย่างต่อเนื่องซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนระดับชาติของรัฐบาล

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ชวงศ์ อุบลี และคณะ (๒๕๕๗) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาพื้นที่ชายแดน : กรณีศึกษาของนครปกครองส่วนท้องถิ่นชายแดนจังหวัดจันทบุรี ได้ให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการกำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ และระเบียบหรือกฎหมายให้เอื้ออำนวย ต่อการดำเนินงาน

ทั้งหมดที่สรุปมานี้ กล่าวได้ว่า ข้อมูลทบทวนวรรณกรรมตามข้างต้น ซึ่งประกอบด้วย พระราชดำริและพระบรมราโชวาท แนวคิดทฤษฎีของบุคคล ระเบียบและกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานในระดับชาติของรัฐบาลและส่วนราชการ ตลอดจนข้อมูล บางส่วนของเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาเป็นประโยชน์ในการประกอบการ นำมาศึกษา และวิเคราะห์ถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของ กอ.นชท. ทั้งมิติภายในประเทศในการบูรณาการ การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมิติระหว่างประเทศในการดำเนิน ความสัมพันธ์อันดี และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

บทที่ ๓

การศึกษายุทธศาสตร์นโยบายและแผนงานด้านความมั่นคง ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานของ กอ.นชท.

การศึกษาในบทที่ ๓ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานของรัฐบาล ด้านความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องความมั่นคงพื้นที่ชายแดน และวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของ กอ.นชท. โดยมีลำดับการศึกษา ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน
๒. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
๔. นโยบายความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง
๕. กรอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ
๖. การดำเนินการที่ผ่านมา
๗. ปัญหา อุปสรรคสำคัญ
๘. สรุป

ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องความมั่นคงชายแดนและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านโดยตรง ได้แก่

ประเด็นที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถ

ติดตาม ป้องกัน แก้ไขและรับมือกับปัญหาความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการ ให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง

ประเด็นที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

ประเด็นที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไก สำคัญต่างๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหาร และพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สามารถขจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กล่าวไว้ อย่างครอบคลุมและชัดเจนถึงการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในการดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อให้ได้ ความมั่นคงชายแดนทั้งมิติในประเทศและมิติต่างประเทศ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑. นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ถูกกำหนดให้เป็นแผนหลักของชาติที่เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการป้องกันแจ้งเตือน แก้ไข หรือ ระวังภัยภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในการรับฟัง ความคิดเห็น ข้อเสนอเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ในแต่ละประเด็นความมั่นคง รวมถึงได้มีการประเมินและวิเคราะห์แนวโน้มบริบทความมั่นคงทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ การศึกษาแนวคิดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปีของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ วิสัยทัศน์ “มีเสถียรภาพภายในประเทศ ลดภัยข้ามเขตพรมแดนไทย มีบทบาทสร้างสรรค์ในภูมิภาคและประชาคมโลก” กล่าวคือ ชาติมีเสถียรภาพและเป็นปึกแผ่น ประชาชน มีความมั่นคงในชีวิต ประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปลอดภัยจากภัยคุกคามข้ามพรมแดน พร้อมเผชิญวิกฤตการณ์ มีบทบาทที่สร้างสรรค์และรับผิดชอบต่อเป็นที่ยอมรับในภูมิภาคและประชาคมโลก เพื่อรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ

๑.๒ การขับเคลื่อนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนด้าน ความมั่นคงเฉพาะเรื่อง หรือกำหนดแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เพื่อสนับสนุนและประสานบูรณาการการดำเนินงานให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในอันที่จะสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ โดยมีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นหน่วยติดตามผลการดำเนินงาน

๑.๓ กรอบแนวทางดำเนินงาน ประกอบด้วยนโยบาย ๑๖ ข้อ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนโดยตรง ได้แก่

นโยบายที่ ๔ จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดนเพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๕ สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติเพื่อพัฒนาศักยภาพของภาครัฐ และส่งเสริมบทบาทและความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในการรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่กระทบกับความมั่นคง

นโยบายที่ ๑๖ เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มประเทศอาเซียน ประชาคมโลก บนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ และการดำรงเกียรติภูมิของชาติ

๑.๔ ปัจจัยความสำเร็จของนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จำเป็นต้องได้รับการผนึกกำลังทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วม ประสานและบูรณาการการดำเนินงานให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อที่จะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สืบไป

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ได้มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในการดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดความมั่นคงชายแดน ทั้งมิติในประเทศและมิติต่างประเทศ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๒. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ประกอบด้วยนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงที่เป็นแกนหลักของชาติ ๓ นโยบาย และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติทั่วไป ๑๓ นโยบาย โดยมีในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของ กอ.นชท. ประกอบด้วย

๒.๑ นโยบายที่ ๔ จัดระบบการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน

๒.๒ นโยบายที่ ๗ จัดระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

๒.๓ นโยบายที่ ๑๔ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ

๒.๔ นโยบายที่ ๑๖ เสริมสร้างดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) ค่อนข้างจะกำหนดกรอบแนวทางเฉพาะเรื่อง ซึ่งไม่กล่าวถึงความมั่นคงชายแดนโดยตรง ทั้งมิติในประเทศ ในการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน และมิติต่างประเทศ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓. แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ถูกใช้เป็นกรอบแนวทางดำเนินงานที่จะทำให้พื้นที่ชายแดนมีความเข้มแข็ง สามารถรองรับปัญหาความมั่นคงรูปแบบต่างๆ สรุปลงในภาพรวม ได้ดังนี้

๓.๑ วิสัยทัศน์ “พื้นที่ชายแดน เป็นพื้นที่ที่มีความมั่นคง ปลอดภัย และสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน”

๓.๒ วัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการ คือ

๓.๒.๑ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่เกิดขึ้นบริเวณชายแดน

๓.๒.๒ เพื่อให้การบริหารจัดการมีเอกภาพ และประสิทธิภาพ

๓.๒.๓ เพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยในบริเวณชายแดน พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

๓.๓ ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการครอบคลุม ๓๑ จังหวัดทางบก (๑๒๙ อำเภอ ๓๖๘ ตำบล ๓,๖๐๑ หมู่บ้าน) ๑๓ จังหวัดทางทะเล (๒๕๗ อำเภอ ๑,๖๕๙ ตำบล)

๓.๔ การจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของพื้นที่เป้าหมาย

๓.๔.๑ ระยะที่ ๑ (๒๕๕๙) พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ๖ พื้นที่ (ตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา ตราด หนองคาย)

๓.๔.๒ ระยะที่ ๒ (๒๕๖๐ - ๒๕๖๒) พื้นที่จุดผ่านแดนถาวร รวม ๑๓ แห่ง (เมียนมา ๓ แห่ง ลาว ๖ แห่ง กัมพูชา ๑ แห่ง มาเลเซีย ๓ แห่ง)

๓.๔.๓ ระยะที่ ๓ (๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) พื้นที่จุดผ่านแดนถาวรที่มีความพร้อมส่วนที่เหลือจากระยะที่ ๒ รวม ๒๕ แห่ง และจุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนการค้า/การท่องเที่ยว และจุดผ่อนปรนพิเศษ ๕๖ แห่ง โดยพิจารณายกระดับให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร/ด่านพรมแดนในอนาคต

๓.๕ แนวทางดำเนินงาน ประกอบด้วย

๓.๕.๑ จัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน

๓.๕.๒ พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยความมั่นคง

๓.๕.๓ เชื่อมโยงฐานข้อมูลการสัญจรข้ามแดน

๓.๕.๔ พัฒนาระบบสัญจรข้ามแดน ให้สามารถป้องกันและควบคุมการลักลอบเข้าเมืองและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

๓.๕.๕ จัดระบบแรงงานต่างด้าวข้ามแดน

๓.๕.๖ พัฒนาระบบการตรวจโรคระบาด และระบบส่งต่อผู้ป่วยข้ามพรมแดน

๓.๕.๗ ดำเนินการจัดระเบียบพื้นที่ที่มีเงื่อนไขของปัญหาความมั่นคงหรือควบคุมการใช้พื้นที่ที่มีปัญหาเส้นเขตแดนทับซ้อน

๓.๕.๘ พัฒนาระบบการข่าว

๓.๕.๙ สนับสนุนและพัฒนาปฏิบัติการจิตวิทยาในพื้นที่ชายแดน

๓.๕.๑๐ จัดเฝ้าตรวจพื้นที่ชายฝั่งทะเล

ทั้งนี้ ในแนวทางที่ ๑ จัดระบบป้องกันพื้นที่ชายแดน ได้มอบหมายให้กระทรวงกลาโหม (กองบัญชาการกองทัพไทย) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบร่วม

๓.๖ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย

- ๓.๖.๑ กลไกรับผิดชอบการดำเนินงาน
- ๓.๖.๒ กระบวนการดำเนินงาน
- ๓.๖.๓ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- ๓.๖.๔ ความร่วมมือของประเทศรอบบ้าน

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า กรอบแนวทางแนวทางการดำเนินการที่ระบุไว้ในแผน ยังคงมุ่งเน้นเฉพาะการดำเนินงานในพื้นที่ชายแดนโดยตรง ไม่ครอบคลุมการดำเนินงานที่อยู่นอกพื้นที่ชายแดน ที่ส่งผลต่อความมั่นคงชายแดนเช่นเดียวกัน อาทิ การดำเนินความร่วมมือทั้งในระดับรัฐบาล และระดับหน่วยงานส่วนกลาง นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวทาง เฉพาะเรื่องที่ยังไม่ครอบคลุมทุกภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดนทั้งภัยคุกคามตามแบบและภัยคุกคามไม่ตามแบบ หรือภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยพิบัติ เป็นต้น นอกจากนี้ยังคง ให้ความสำคัญ (Focus) บริเวณพื้นที่ช่องทางที่มีศักยภาพเกี่ยวกับการค้าชายชายแดน หรือเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กอ.นชท. จะมีเฉพาะในส่วนของมิติในประเทศ ในการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ครอบคลุมถึงมิติต่างประเทศ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๔. แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๙- ๒๕๖๔)

แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๙- ๒๕๖๔) เป็นเครื่องมือชี้้นำในการบริหารจัดการ ประสานงาน จัดสรรทรัพยากร ดำเนินงาน และติดตาม ประเมินผลเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติไปสู่ความสมดุล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนและก่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยได้กำหนดแนวกรอบแนวคิดในการขับเคลื่อน ยึดแนวพระราชดำริการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ตามศาสตร์พระราชาเป็นกรอบการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) สรุปได้ดังนี้

๔.๑ วิสัยทัศน์ "คน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนา มีจิตสำนึกความมั่นคง มีภูมิคุ้มกัน สามัคคีปรองดอง สามารถพัฒนาร่วมกับประเทศรอบบ้านเพื่อความมั่นคงปลอดภัย และประโยชน์สุขของประชาชน"

๔.๒ แนวคิดการดำเนินงานในภาพรวม

๔.๒.๑ ปรับกระบวนการความคิด มุ่งเน้นให้คนมีแนวคิดทัศนคติที่เห็นประโยชน์ส่วนรวม

๔.๒.๒ ยึดพื้นที่เป้าหมายเป็นหลักโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางมุ่งเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในพื้นที่เป้าหมายที่มีความเสี่ยงมีการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่

๔.๒.๓ บูรณาการงานการพัฒนาและงานความมั่นคงทางงานพัฒนาแรงงาน ความมั่นคงอย่างเป็นองค์รวมทุกมิติ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงรุกเตรียมความพร้อมป้องกัน ปัญหาความมั่นคงต่างๆที่อาจเกิดขึ้น และสามารถปรับตัวให้รอดพ้นวิกฤตความมั่นคงต่างๆได้

๔.๒.๔ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมตามตามแนวทางประชารัฐ ผนึกกำลังร่วมกัน ตามแนวทางพัฒนาประชารัฐผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

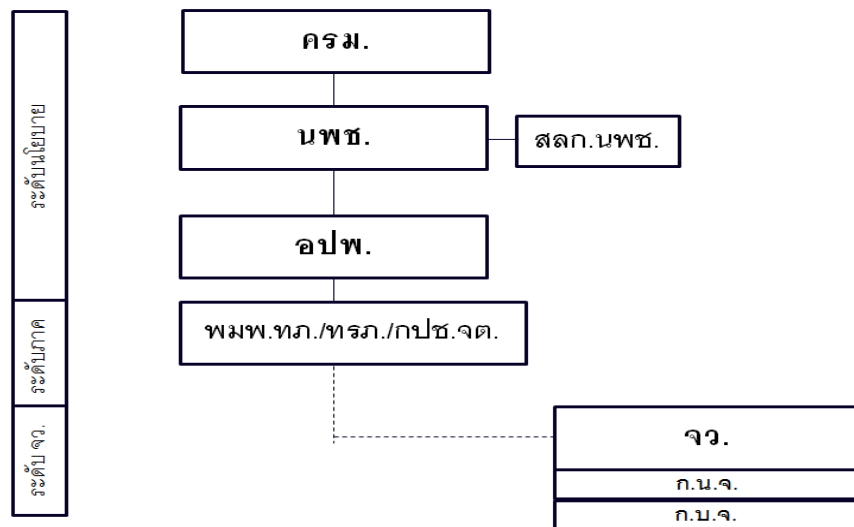
๔.๓ แนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๗ ประเด็นยุทธศาสตร์ สำหรับในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านโดยตรงได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง และการพัฒนากับประเทศรอบบ้าน

๔.๔ การขับเคลื่อนแผน โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยใช้กลไก คณะกรรมการนโยบาย และอำนวยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (นพช.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมีคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) คณะกรรมการบูรณาการนโยบายภาค (ก.บ.ภ.) รวมทั้งมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคประชาชนเป็นหน่วยดำเนินการ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นหน่วยประสานหลัก

แผนภาพที่ ๔ - ๑ ผังโครงสร้าง นพช.

๔.๕ การแบ่งมอบความรับผิดชอบ

๔.๕.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน พื้นที่ชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง และชุมชนพื้นที่สูง : กท. เป็นหน่วยงานประสานหลัก และหน่วยดำเนินการประกอบด้วย กท. (บก.ทท. ทบ. ทร.) กต. กษ. กอ.รมน. ตร. (สตร. ตชด.) มท. สมช. กค. (กศก.) รง. สำนักงาน ป.ป.ส. และหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศรอบบ้าน : กต. เป็นหน่วยงานประสานหลัก และหน่วยดำเนินการประกอบด้วย กต. กท. (บก.ทท. ทบ. ทร.) กอ.รมน. มท. ตชด. มท. สมช. ศธ. วธ. และหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า แผนดังกล่าวมีเนื้อหาครอบคลุมการดำเนินงานด้านความมั่นคงชายแดนซึ่งเกี่ยวข้องกับ กอ.นชท. ทั้งมิติในประเทศในการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีมิติต่างประเทศในการดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านแต่ไม่ได้มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับ กอ.นชท. เข้าไปเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นการดำเนินการ ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สู่การปฏิบัติ โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในระยะ ๒๐ ปี พร้อมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางหลักที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายระยะยาวของประเทศที่ได้กำหนดถือเป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญที่สุดที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) สู่การปฏิบัติในลำดับแรกที่จะขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้ในที่สุด โดยมีกลไกตามลำดับต่างๆ และกลไกเสริมอื่นๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมสำหรับเป็นรากฐานของประเทศในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ภาพรวม หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน และคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ที่ต่อเนื่องจากแผนฉบับที่ ๙ - ๑๑ แนวคิดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโต การเพิ่มผลผลิตการผลิตพื้นฐาน การใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม

๒. วิสัยทัศน์ ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. เป้าหมายในมิติหลักๆ ประกอบด้วย

๓.๑ คนไทยที่มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนร่วม มีสุขภาพกายและใจที่ดีมีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง ความเป็นไทย

๓.๒ การลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจน การเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

๓.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้ เป็นประเทศที่มีรายได้สูง

๓.๔ ทุนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงอาหาร พลังงาน และน้ำ

๓.๕ มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ

๓.๖ มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้

๔. กรอบแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๑๐ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๔.๑ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดและความเหลื่อมล้ำในสังคม

๔.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๔.๔ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ

๔.๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

๔.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

๔.๙ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

๔.๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

๕. ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑ วัตถุประสงค์

๕.๑.๑ เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์และเสริมสร้างความมั่นคงภายในรวมทั้งป้องกันปัญหาภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของชาติ

๕.๑.๒ เพื่อสร้างความพร้อมและฉันทกกำลังของทุกภาคส่วน ให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง และมีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๕.๑.๓ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศในการสนับสนุนการรักษาความสงบสุขและผลประโยชน์ของชาติ

๕.๑.๔ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารนโยบายด้านความมั่นคงและนโยบายด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นเอกภาพ

๕.๒ แนวทางการดำเนินการส่วนหนึ่ง คือ

๕.๒.๑ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือภัยคุกคามทั้งการทหารและภัยคุกคามอื่น ๆ

- ดำเนินบทบาทเชิงรุกโดยการใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศระดับภูมิภาคและพหุภาคี เพื่อปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของไทยและรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ

๕.๒.๒ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศด้านความมั่นคงเพื่อบูรณาการความร่วมมือกับประเทศเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันภัยคุกคามข้ามชาติ

- เสริมสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการความมั่นคงตามแนวชายแดน โดยพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดนและการสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชน

๕.๒.๓ การบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อการพัฒนา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างแผนงานความมั่นคงกับแผนงานการพัฒนา ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๖. ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา มีสาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๖.๑ วัตถุประสงค์

๖.๑.๑ เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดเด่นของทำเลที่ตั้งของประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญของแนวระเบียงเศรษฐกิจต่างๆให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

๖.๑.๒ เพื่อขยายโอกาสด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศและยกระดับให้ประเทศเป็นฐานการผลิตและการลงทุนที่มีสภาพและโดดเด่น

๖.๑.๓ เพื่อเพิ่มบทบาทของไทยในเวทีโลกด้วยการส่งเสริมบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในกรอบความร่วมมือต่างๆรวมทั้งการสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้กรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDG)

๖.๒ แนวทางการดำเนินการ ส่วนหนึ่ง คือ

๖.๒.๑ ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้าน

๖.๒.๒ บูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและด้านการต่างประเทศ

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญในการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และมีความเชื่อมโยงกับด้านความมั่นคง โดยกำหนดเป้าหมายประการหนึ่งคือ การมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย และได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา โดยได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการไว้ชัดเจน

นโยบายความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง

๑. นโยบายต่างประเทศของไทย (ครุฑจันท์ ทาเรือนทรง, ๒๕๕๗) ประกอบด้วย

- ๑.๑ เร่งส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
- ๑.๒ สร้างความสามัคคีและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ
- ๑.๓ เสริมสร้างบทบาทที่สร้างสรรค์และส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติในองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเวทีสหประชาชาติและองค์การระดับภูมิภาคต่างๆ เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคง
- ๑.๔ กระชับความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศกลุ่มประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลก
- ๑.๕ สนับสนุนการเข้าถึงในระดับประชาชนของนานาชาติพร้อมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศกำลังพัฒนา
- ๑.๖ ส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาเรื่องพรมแดนและการเปลี่ยนแปลงในโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย
- ๑.๗ สนับสนุนการทูตเพื่อประชาชน ค้ำครองผลประโยชน์ของคนไทย
- ๑.๘ ใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาคให้เป็นประโยชน์ต่อการขยายฐานเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการลงทุน
- ๑.๙ ประสานการดำเนินงานของส่วนราชการในต่างประเทศ
- ๑.๑๐ ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศมุสลิมและองค์กรอิสลามระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี รวมทั้งนโยบายและแผนงานระดับชาติของรัฐบาลด้านความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนโดยตรงคือ แนวทางการดำเนินงานในมิติต่างประเทศ ได้แก่ ข้อ ๑ และ ข้อ ๒

๒. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศรอบบ้าน (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศรอบบ้าน (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน สรุปได้ดังนี้

- ๒.๑ วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยอยู่ร่วมกับประเทศรอบบ้านอย่างฉันท์มิตรบนผลประโยชน์ร่วมกันในทุกด้าน
- ๒.๒ วัตถุประสงค์ ๓ ประการ ประกอบด้วย
 - ๒.๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและความร่วมมือด้านต่างๆ
 - ๒.๒.๒ เพื่อให้ประเทศรอบบ้านมีเสถียรภาพมั่นคงมีการพัฒนาประเทศและเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

๒.๒.๓ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ชายแดนของประเทศไทยกับประเทศรอบบ้าน

๒.๓ ให้สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติอำนาจการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

๒.๔ แนวทางในภาพรวม มีดังนี้เสริมสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่างผู้นำระดับสูง ไม่แทรกแซงกิจการภายใน สํารวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกทางน้ำและทางทะเลไม่ให้ เป็นปัญหาต่อการพัฒนาพื้นที่ชายแดน ดำเนินความร่วมมือผ่านกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคง ในทุกระดับ พัฒนาระบบตรวจคนเข้าเมือง เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณพื้นที่ ชายแดนไทย เฝ้าระวังบทบาทอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในประเทศรอบบ้านนำแรงงาน เข้าทำงานโดยถูกกฎหมาย และสนับสนุนกลไกของทุกส่วนราชการในการดำเนินความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน

๒.๕ กำหนดความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศรอบบ้านแต่ละด้าน มีดังนี้

๒.๕.๑ ด้านกัมพูชา : ตรวจสอบสถานการณ์ในกัมพูชา ที่อาจพัฒนาเป็นปัญหา ความมั่นคงระหว่างไทยกับกัมพูชา จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งลดเงื่อนไข ที่อาจนำไปขยายผลให้เกิดความขัดแย้ง มีการตรวจสอบการเสนอข่าวที่คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ของสื่อมวลชนไทยและกัมพูชาที่อาจกระทบต่อภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ของสองประเทศ พร้อมทั้งแก้ไขข่าวและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสาธารณชน และส่งเสริมให้ชาวไทย และชาวกัมพูชา มีทัศนคติและมีความเข้าใจในสังคมวัฒนธรรมและประเพณีของทั้งสองประเทศ

๒.๕.๒ ด้านลาว : สนับสนุนการหารือระหว่างไทย - ลาว เพื่อร่วมพัฒนาและบูรณาการ ความเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย - ลาว เพื่อสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจและยกระดับชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสองประเทศ ส่งเสริมให้ชาวไทยและชาวลาวมีทัศนคติและความเข้าใจ ในวัฒนธรรมและประเพณีของทั้งสองประเทศ

๒.๕.๓ ด้านเมียนมา : ร่วมมือกับรัฐบาลเมียนมาในการส่งตัวผู้หนีภัยการสู้รบ จากเมียนมากลับประเทศอย่างปลอดภัย ได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศ และให้มีการ ติดตาม วิเคราะห์สถานการณ์รวมถึงผลกระทบต่อประเทศไทยมีการส่งเสริมความร่วมมือไทย - เมียนมา ตามกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ทั้งในกรอบ ของภูมิภาคและอนุภูมิภาคเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสองประเทศ

๒.๕.๔ ด้านมาเลเซีย : สร้างความเข้าใจระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในเรื่องปัญหา ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าเป็นปัญหาความมั่นคงที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไข เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน พร้อมทั้งใช้กลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกระดับเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมมือกับมาเลเซียในการแก้ไขปัญหาบุคคลสองสัญชาติ และร่วมมือในการแลกเปลี่ยนด้านการข่าว เชิงลึกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ชายแดนตามกรอบยุทธศาสตร์ร่วมในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย ให้มีผลเป็นรูปธรรม

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ความมั่นคง ชายแดน ในมิติต่างประเทศ ในการดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีการหนด แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละด้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมา และมาเลเซีย ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะในปัจจุบันไทยกับประเทศรอบบ้าน

มีความสัมพันธ์ที่ดีมาก จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนเพื่อพัฒนากรอบแนวทางการดำเนินงาน ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง

๓. ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) เป็นกรอบทิศทางที่กำหนดขึ้นเพื่อรองรับความท้าทายทางความมั่นคงในอาเซียนเป็นการสร้างความพร้อมในการรับมือกับปัญหาความมั่นคงรูปแบบการสร้างความมั่นคงที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียนตลอดจนการสร้างดุลยภาพทางความสัมพันธ์กับมหาอำนาจเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในทุกด้านในการรักษาความมั่นคงของชาติพร้อมกับการสร้างประโยชน์จากความร่วมมือที่จะมีมากขึ้นในระดับอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๓.๑ บริบททั่วไปการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) จะส่งผลให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น และเพิ่มโอกาสการติดต่อเชื่อมโยงผ่านเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค โดยไทยเป็นศูนย์กลาง ในขณะเดียวกัน ทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติและภัยข้ามชาติต่างๆ

๓.๒ วัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างความพร้อม รายการรับมือกับปัญหาท้าทายความมั่นคงรูปแบบใหม่ และสร้างความตระหนักรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียน

๓.๓ ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

๓.๓.๑ การสร้างความพร้อมภายใน ร่วมมือกับสมาชิกอาเซียนเพื่อรับมือกับการติดต่อเชื่อมโยงในอาเซียน

๓.๓.๒ การเสริมสร้างศักยภาพภายใน ความร่วมมือกับสมาชิกอาเซียนเพื่อรับมือกับปัญหาท้าทายความมั่นคงรูปแบบใหม่

๓.๓.๓ การปรับตัวอย่างสมดุล เพื่อรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๓.๔ การสร้างความตระหนักรู้และทัศนคติที่เหมาะสมต่ออาเซียน

๓.๓.๕ การสร้างเอกภาพของอาเซียนและสร้างดุลยภาพทางอำนาจกับมหาอำนาจ

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กอ.นชท. ค่อนข้างน้อย กรอบทิศทางที่กำหนดขึ้นยังคงมุ่งเน้น การสร้างความพร้อมในการรับมือกับปัญหาท้าทายความมั่นคงรูปแบบใหม่ และสร้างความตระหนักรู้ และทัศนคติที่ดีต่อการเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งปัจจุบันได้มีการรวมตัวกันประชาคมอาเซียนแล้ว ๔ ปี นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงควรก้าวไปสู่การดำเนินการความร่วมมือในเชิงสร้างสรรค์อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนดังกล่าว รวมทั้งมุ่งเน้นถึงการดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ชายแดนทั้งในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี ซึ่งจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน เนื่องจากชายแดนถือเป็นประตูด่านหน้าที่สำคัญในการเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาค จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและพัฒนากรอบแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๑) ประเด็น ความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑) ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นกรอบแนวทางการดำเนินการหลักในระยะ ๒๐ ปีตามที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดเอาไว้คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เป้าหมายสำคัญ ประกอบด้วย

- ๑.๑ ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข
- ๑.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๑.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๑.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศ

๑.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยได้กำหนดแผนย่อย แนวทางการพัฒนา เป้าหมาย และตัวชี้วัด ในห้วงระยะเวลา ๕ - ๑๐ - ๑๕ - ๒๐ ปี ประกอบด้วย ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ “ปรับสภาพแวดล้อม พร้อมแก้ไขปัญหา” ปี พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ “ปัญหาเก่าหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” ปี พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ “ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชาร่วมผลก่อดิน” และปี พ.ศ.๒๕๗๕ - ๒๕๘๐ “ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยประกอบไปด้วย ๕ แผนย่อย ได้แก่

- ๒.๑ แผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ
- ๒.๒ แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
- ๒.๓ แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
- ๒.๔ แผนย่อยที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ
- ๒.๕ แผนย่อยที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน และความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านดังนี้

แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางที่ ๑๑ รักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน มุ่งสร้างกลไกให้เกิดการบูรณาการในการทำงาน ร่วมกันหน่วยงานหลักมีการทำงานที่มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญ ประกอบด้วย ๑) การแก้ไขปัญหา โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน ๒) การป้องกันปัญหา โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ๓) การเสริมความมั่นคง โดยจัดหา เพิ่มศักยภาพ

และพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านในการสร้างความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยง เสริมสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านและพัฒนาประสิทธิภาพผู้ปฏิบัติงาน

แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งได้กำหนดแนวทางในส่วนของพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ในแนวทาง (๘) พัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียนมิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ และในส่วนของแนวทางการพัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ ในแนวทาง (๓) การเสริมสร้างความร่วมมือการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามกับต่างประเทศโดยส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือเพื่อพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมรับมือภัยคุกคามกับต่างประเทศ ภายใต้กลไกความร่วมมือระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านประชาคมอาเซียน และกลุ่มภูมิภาคอื่นๆ

แผนย่อยที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐในส่วนของ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ และความมั่นคงของภูมิภาค เน้นความเป็นปึกแผ่นและความเป็นแกนกลางของอาเซียน ในการส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาค และบทบาทเชิงรุกที่สร้างสรรค์ของไทยในกรอบการทูตทุกระดับ ให้สามารถสร้างศักยภาพและส่งเสริมความร่วมมือในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี ทั้งในด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา

แผนย่อยที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เป็นการเสริมสร้างกลไกในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงแบบองค์รวมให้เป็นรูปธรรม พร้อมตอบสนองต่อปัญหาในทุกมิติ รวมทั้งสามารถรองรับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้แบ่งมอบความรับผิดชอบให้หน่วยงานในระดับต่าง ๆ ดังนี้

สมช. : ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในภาพรวม

กท. : ร่วมกับกระทรวงด้านความมั่นคง (กต. มท. ยธ. และ ดศ.) กอ.รมน.และ

ศรชล. : ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และแผนแม่บทในภาพรวม

กอ.รมน. : แผนย่อยด้านการรักษาความสงบภายในประเทศ

กอ.รมน. และ ศรชล. : แผนย่อยด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

กท. : แผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

กต. : แผนย่อยด้านการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

สมช. กอ.รมน. และ ศรชล. : แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ผลการศึกษาวិเคราะห์พบว่าแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑) ประเด็น ความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเนื้อหาเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนทั้งมิติในประเทศ คือการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วน และมีมิติต่างประเทศ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านโดยมีการระบุไว้ในแผนย่อย ๒ ๓ และ ๔ แต่ทั้งนี้ในการแบ่งมอบความรับผิดชอบ มิได้มีการระบุชัดเจนให้กับ กอ.นชท. ซึ่งมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐)

แผนรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐) เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญสำหรับการบูรณาการการดำเนินงานด้านความมั่นคงของทุกภาคส่วน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การกิจ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร มีหน้าที่ดำเนินการวางแผนอำนวยการ บูรณาการ ประสานงาน และกำกับดูแลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคงแห่งชาติ และดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความมั่นคงของชาติและความสงบสุขของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. แนวความคิดในการปฏิบัติ

๒.๑ เจตนารมณ์ ผอ.รมน. นโยบายและกรอบแนวความคิดของผู้บัญชา ต้องการให้ กอ.รมน. เป็นองค์กรในการนำนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐไปสู่การปฏิบัติด้วยการบูรณาการ อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ ในการรักษาความมั่นคง ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ โดยให้ความสำคัญเร่งด่วนในการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนและนโยบายความมั่นคงแห่งรัฐ ด้วยการเสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสียดิต และการป้องกันและแก้ไขปัญหาการรุกป่าไม้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ให้รับดำเนินการกำหนดมาตรการในการปราบปรามและป้องกันในทุกส่วนราชการบูรณาการร่วมกันกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว สำหรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ นั้น ขอให้ทุกส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงปัจจัยสถานะแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในภาพรวม การขับเคลื่อนงานระดับพื้นที่ ซึ่งมีกลไกหลักคือ กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด โดยให้ กอ.รมน.ภาค เพิ่มระดับในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.จังหวัด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือกับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการการขับเคลื่อนงานในมิติของความมั่นคง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง โดยผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรคือ ให้ประเทศเกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒ กลยุทธ์ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ ๑ การแก้ปัญหาหายาเสพติด ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ ๒ ด้านผู้หลบหนีเข้าเมือง ดำเนินการตามยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ พ.ศ.๒๕๕๕

กลยุทธ์ที่ ๓ ด้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายสังคมประชาชน และการบูรณาการหน่วยงานด้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ

กลยุทธ์ที่ ๔ ด้านความมั่นคงพิเศษ โดยบูรณาการ และปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานหลัก

กลยุทธ์ที่ ๕ ด้านการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการดำเนินงาน

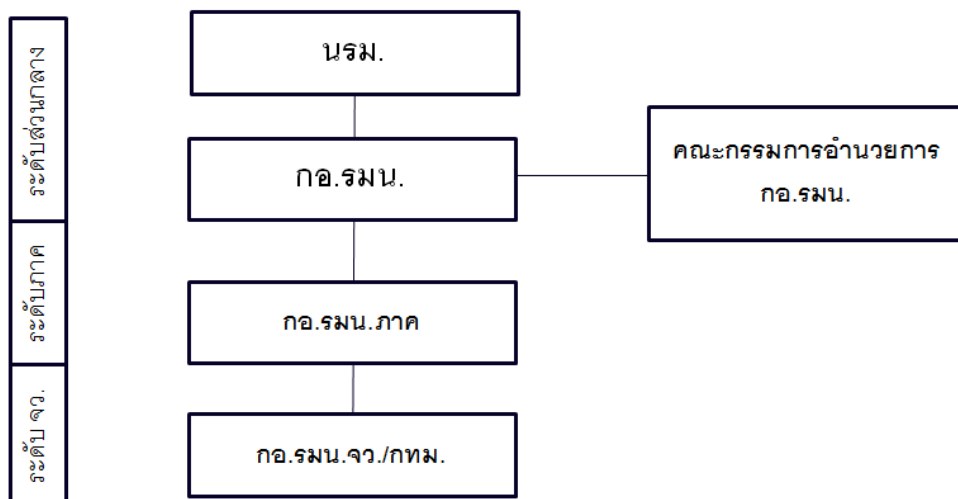
กลยุทธ์ที่ ๖ ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยบูรณาการ สนับสนุน และนำองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาขยายผลเผยแพร่สู่ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ ๗ ด้านการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ โดยการพัฒนาพื้นที่เป้าหมายด้วยการใช้ระบบการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการป้องกันประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๘ ด้านการดำเนินการภาคประชาชนเพื่อความมั่นคงของชาติ ให้ส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเร่งปลูกฝังอุดมการณ์ สร้างจิตสำนึก ค่านิยมที่ถูกต้อง

กลยุทธ์ที่ ๙ ด้านการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ดำเนินการ ตามแผนเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แผนภาพที่ ๓ - ๒ ผังโครงสร้างการจัด กอ.รมน.

๓. หลักฐานอ้างอิง ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางของแผน ที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร โดยมีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะอยู่ภายใต้ การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงาน การจัด โครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน และอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน และอัตรากำลัง ให้เป็นไปตาม ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓.๒ มาตรา ๖ ให้ กอ.รมน. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

๓.๓ มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการอำนาจการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรคณะหนึ่ง ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการ ทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลางและอธิบดี กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการ และเลขาธิการ กอ.รมน. เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการ ใน กอ.รมน. เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับ ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อ กอ.รมน. ในการปฏิบัติงาน ในอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. รวมทั้งอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนาจการและประสานงานกับหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๓.๓.๒ วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด

๓.๓.๓ ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงินการคลัง การพัสดุ และการจัดการทรัพย์สินของ กอ.รมน.

๓.๓.๔ แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา กอ.รมน. โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาคส่วนต่างๆ อย่างน้อยให้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีประสบการณ์ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี การรักษาความมั่นคงของรัฐ สื่อมวลชน และมีหน้าที่ในการเสนอแนะ การแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาตามที่คณะกรรมการหารือ

๓.๓.๕ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๓.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีจำเป็นในอันที่จะรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในพื้นที่ของกองทัพภาคใด คณะกรรมการโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการจะมีมติให้กองทัพภาคนั้นจัดให้มีกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.ภาค” ขึ้นตรงต่อ กอ.รมน. โดยมีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.ภาค” มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

๓.๔ มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนช่วยเหลือ และปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน.ภาค ตามมาตรา ๑๑ ผอ.รมน.ภาค โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการจะตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.จังหวัด” ขึ้นในจังหวัดที่อยู่ในเขตของกองทัพภาคเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ กอ.รมน.ภาค ก็ได้โดยมีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในเขตพื้นที่หน้าที่รับผิดชอบของจังหวัดนั้นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

๓.๕ มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ปรากฏเหตุการณ์อันกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรแต่ยังไม่มีคำสั่งประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และเหตุการณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะมีอยู่ต่อไปเป็นเวลานานทั้งอยู่ในอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานของรัฐหลายหน่วย คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ กอ.รมน. เป็นผู้รับผิดชอบในการป้องกันปราบปราม ระงับ ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรนั้นภายในพื้นที่และระยะเวลาที่กำหนด

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าสามารถใช้เป็นกรอบแนวทางการบูรณาการและประสานการดำเนินงานด้านความมั่นคงของทุกภาคส่วนครอบคลุมทั้งประเทศรวมถึงพื้นที่ชายแดน โดยเฉพาะมิติในประเทศ ในการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) เป็นแผนงานหลักสำหรับรองรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวมพลังพิทักษ์ ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล โดยมุ่งเน้นการสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการตามแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกันระหว่างมิติความมั่นคงทางทะเลกับมิติการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงได้มีการเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนงานความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล กับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๑) เพื่อสรุปผลการดำเนินการ มุ่งสู่เป้าหมาย ประเทศมั่นคงประชาชนมั่งคั่ง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเลเป็นปัจจัยขับเคลื่อน สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ "ประเทศไทยสามารถปกป้อง รักษาและแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลได้อย่างสมดุลและยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ในการบริหารจัดการ บูรณาการการใช้พลังอำนาจของชาติในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ"

๒. ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ประกอบด้วย

๒.๑ อำนาจอธิปไตย คุณภาพแผ่นดินแดน สิทธิอธิปไตย และเขตอำนาจของชาติทางทะเล

๒.๒ ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย รายการมีสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์และการดำเนินกิจกรรมทางทะเล

๒.๓ ความเจริญรุ่งเรือง ความสมบูรณ์มั่งคั่งที่ยั่งยืนของชาติ และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน อันเนื่องมาจากกิจกรรมทางทะเลในทุกมิติ

๒.๔ ผลประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนจากทะเลและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทะเลในทุกมิติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

๒.๕ การมีเกียรติศักดิ์ศรีและเป็นที่ยอมรับในประชาคมระหว่างประเทศด้านกิจกรรมทางทะเล

๓. วัตถุประสงค์ของชาติทางทะเลประกอบด้วย

๓.๑ เพื่อปกป้องรักษาอำนาจ อธิปไตย คุณภาพแห่งดินแดนสิทธิอธิปไตย และเขตอำนาจของชาติทางทะเลจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ

๓.๒ เพื่อคุ้มครองรักษาชีวิต สิทธิและทรัพย์สินของประชาชนที่ดำเนินกิจกรรม หรือมีความเกี่ยวข้องกับทะเลทั้งในและนอกน่านน้ำ

๓.๓ เพื่อจัดการและควบคุมการใช้ทะเลให้มีความสงบเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมของทุกฝ่ายร่วมกันอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมศักยภาพ ในการแสวงหาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

๓.๔ เพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๓.๕ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างองค์ความรู้ ความตระหนักรู้ความสำคัญ ของทะเลและปลูกจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากร ตลอดจนส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๓.๖ เพื่อจัดทำและพัฒนานโยบาย รวมทั้งการบริหารจัดการทางทะเลโดยองค์การของรัฐ

๔. กรอบแนวคิดพื้นฐาน ประกอบด้วย

๔.๑ การดำเนินการทั้งในเชิงรุก เชิงป้องกันและปราบปรามอย่างเหมาะสม ในสภาวะการที่ผลกระทบอันเกิดจากภัยคุกคามที่มีความหลากหลายและซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยการเตรียมพร้อม ทั้งในเชิงรุก และเชิงรับอย่างยืดหยุ่น รอบคอบ และรอบด้าน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ ภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล ที่มีเป้าหมายหลักในการป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔.๒ การดำเนินการบนพื้นฐานของความร่วมมือ ประเทศไทยหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งของรัฐ ไม่อาจจัดการกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงทางทะเลแต่เพียงลำพังได้ การร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในประเทศ และการร่วมมือระหว่างประเทศโดยเฉพาะในระดับภูมิภาค จึงเป็นหลักการสำคัญในการดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

๔.๓ การดำเนินการบนพื้นฐานของการดำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศ ในฐานะของสมาชิกในสังคมโลก ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถดำรงและสร้างความมั่นคงของโลกให้เกิดขึ้น การดำเนินการภายใต้แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเลจึงอยู่บนพื้นฐานของการตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบในฐานะของสมาชิกที่ดีของประชาคมโลก ซึ่งหมายถึงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของประเทศ

๔.๔ การดำเนินการบนพื้นฐานของความสอดคล้องกับหลักการและพันธะกรณีต่างๆ ได้แก่ กฎหมายภายในประเทศ กรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายระหว่างประเทศ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนหลักการอันเป็นสากล อาทิ หลักสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

๕. ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

๕.๑ ยุทธศาสตร์การคุ้มครองการใช้ประโยชน์จากทะเล

๕.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างควมสงบเรียบร้อยและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเล

๕.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างสมดุลและยั่งยืนของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๕.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรความรู้ และความตระหนักรู้

ความสำคัญของทะเล

๕.๕ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยองค์กรของรัฐ

๖. แนวทางการขับเคลื่อนแผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล

๖.๑ ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (นอปท.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน มีหน้าที่จัดทำนโยบาย/ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล และอำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของส่วนราชการ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น

๖.๒ ระดับปฏิบัติ ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เป้าหมาย มีการจัดตั้งกลไก ประกอบด้วย

๖.๒.๑ คณะอนุกรรมการประสานแผนงานโครงการและงบประมาณ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นกลไกหลักรับผิดชอบการประสานแผน งบประมาณและการติดตาม ประเมินผลในส่วนกลางระดับกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติที่เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติมอบหมายเป็นประธาน

๖.๒.๒ ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ขึ้นในกองทัพเรือ ประกอบด้วยหน่วยปฏิบัติหลัก ได้แก่ กองทัพเรือ กองบังคับการตำรวจน้ำ กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า กรมประมงและกรมทรัพยากรทางทะเล โดยมีเสนาธิการทหารเรือเป็นผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ผอ.ศรชล.) ทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยการช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานในทะเล รวมทั้งมีการจัดตั้ง ศรชล.เขต ๑ - ๓ เพื่อประสานการปฏิบัติระดับพื้นที่เป้าหมาย

๗. หลักฐานอ้างอิง ที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒ มีสาระสำคัญ คือ มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล” เรียกโดยย่อว่า “นอปท.”

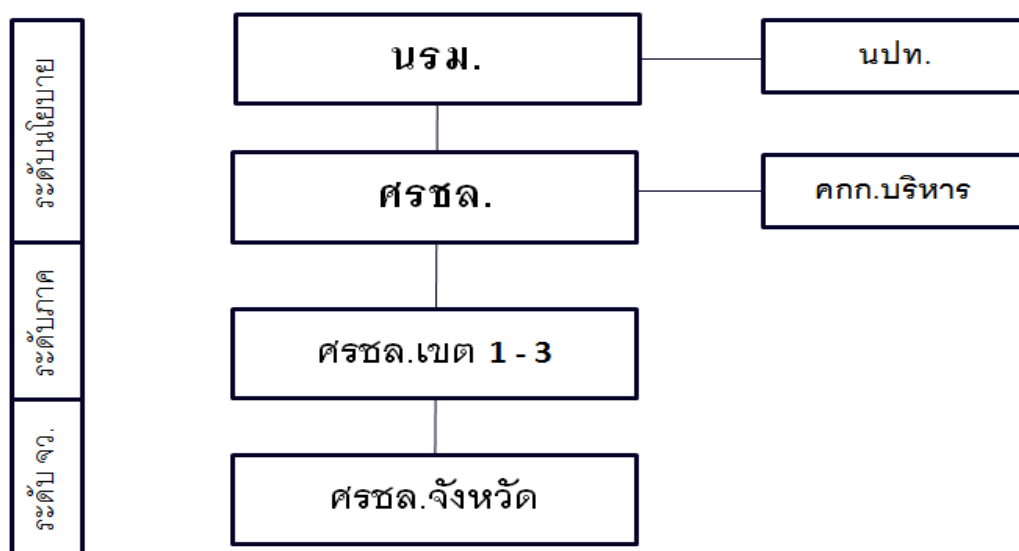
มีนายกรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และกรรมการ โดยตำแหน่ง ๒๗ คน ประกอบด้วย รว.กท. รว.กค. รว.กต. ผบ.ทสส. ฯลฯ และให้ สมช. เป็นกรรมการและเลขานุการ นปท. มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนความมั่นคง แห่งชาติทางทะเล และมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลให้สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาล นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงให้คำแนะนำ ปรีกษา สนับสนุน กำกับติดตามประเมินผล เชิงนโยบายข้างต้น มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาและจัดการความรู้ เพื่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “อจชล.” มาตรา ๑๗ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการ รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็น ส่วนราชการรูปแบบเฉพาะ มีหน้าที่และอำนาจและรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล โดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีโดยให้นายกรัฐมนตรี เป็นผู้อำนวยการฯ เรียกโดยย่อว่า ผอ.ศรชล. ให้ ผบ.ทร. เป็น รอง ผอ.ศรชล. และ เสธ.ทร. เป็น เลขาธิการ ศรชล. มีหน้าที่และอำนาจในการวางแผน อำนวยการ ประสานงาน สั่งการ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทางทะเล มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการบริหาร ศรชล.” ประกอบด้วย ผบ.ทร. เป็นประธานกรรมการมาตรา ๒๕ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลภาค เรียกโดยย่อว่า “ศรชล.ภาค” ขึ้นใน ศรชล. มาตรา ๒๖ ให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลจังหวัด เรียกโดยย่อ ว่า “ศรชล.จังหวัด” ตามด้วยชื่อจังหวัด เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ ศรชล.ภาค

ในกรณีภาวะปกติ เมื่อปรากฏว่าการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลโดยทั่วไป ตามวรรคหนึ่ง กรณีใดเกินขีดความสามารถของหน่วยงานของรัฐ กรณีที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐใด รับผิดชอบ กรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการบูรณาการในการปฏิบัติงาน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่น ตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล อำนวยการ และบูรณาการในการจัดการหรือแก้ไขปัญหา กรณีที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือกรณีที่มีความจำเป็นอื่น ที่ต้องประกาศภาวะไม่ปกติ คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายให้ ศรชล. เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชา หน่วยงานของรัฐเพื่อกำกับดูแล ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง จัดการ แก้ไข หรือบรรเทา ปัญหา ที่กระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติทางทะเลหรือกิจกรรมทางทะเลภายใน พื้นที่และระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

บทกำหนดโทษ มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ ศรชล. ตามมาตรา ๒๘ (๔) หรือ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือ วรรคสี่ หรือต่อสู้อหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการต่อสู้อหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน

เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติซึ่งได้กระทำภายในราชอาณาจักร ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) หรือ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประมงหรือสิ่งแวดล้อมในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสิบล้านบาท

แผนภาพที่ ๓ - ๒ ผังโครงสร้างการจัด ศรชล.

ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าสามารถใช้ปีกรอบแนวทางการประสานงานการดำเนินงาน ในการเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายทะเลและเกาะแก่งกับศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ซึ่งเป็นกลไกในการบูรณาการและประสานดำเนินงานด้านความมั่นคงภายในน่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต เขตต่อเนื่อง เขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีปซึ่งอยู่ในขอบเขตการดำเนินงานมิติในประเทศ

การดำเนินการที่ผ่านมา

๑. การประชุมประจำปี เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาพร้อมทั้งผอ.นชท. ได้มอบนโยบายและสั่งการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้าง กอ.นชท.

๒. ผลงานของ กอ.นชท. ในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่สำคัญที่ผ่านมาในอดีต มีดังนี้

๒.๑ การสนับสนุนการส่งกลับชาวม้งลาว ณ ศูนย์พักพิงชั่วคราวหมู่บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดบูรณ์ คินสู่มาตภูมิ ณ ประเทศลาว จำนวน ๗,๗๘๐ คน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๒ เป็นผลให้ลดความหวาดระแวงระหว่างกัน รวมทั้งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับลาวแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๒.๒ การมีส่วนช่วยที่สำคัญให้มีการบูรณาการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างไทยกับพม่า เนื้อพื้นที่เกาะกลางแม่น้ำกระบุรี บริเวณเกาะต้ายี่ม จังหวัดระนอง โดย ผบ.ทสส./ผอ.นชท. ได้นำคณะส่วนราชการลงไปรับทราบข้อเท็จจริงและประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ นำมาซึ่งการดำเนินการของทุกภาคส่วนอย่างเป็นทางการในการยืนยันการมีอธิปไตยเหนือดินแดนดังกล่าว

๒.๓ การมีส่วนช่วยที่สำคัญให้มีการบูรณาการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาเขื่อนป้องกันตลิ่งแม่น้ำกระบุรี ซึ่งแบ่งพรมแดนระหว่างไทยกับพม่า ถูกกัดเซาะทำให้เสียดินแดน บริเวณ หมู่ ๕ ตำบลมะมู อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง โดย ผบ.ทสส./ผอ.นชท. ได้นำคณะส่วนราชการลงไปรับทราบข้อเท็จจริงและหาแนวทางแก้ไขปัญหามาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ นำมาสู่การสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแบบถาวร

๒.๔ การมีส่วนช่วยที่สำคัญให้มีการบูรณาการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาอ้างสิทธิ์ทับซ้อนระหว่างไทยกับกัมพูชา เนื้อพื้นที่เกาะกูด จังหวัดตราด โดย เสธ.ทหาร/เสธ.กอ.นชท. ได้นำคณะส่วนราชการไปรับทราบข้อเท็จจริงและนำข้อมูลมาประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ นำมาซึ่งการดำเนินการของทุกภาคส่วนอย่างเป็นทางการในการยืนยันการมีอธิปไตยเหนือดินแดนดังกล่าว

๒.๕ การมีส่วนช่วยที่สำคัญให้มีการบูรณาการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานจำนวนมาก ซึ่งเป็นชาวพม่า รวมถึงผู้หลบหนีเข้าเมืองของกลุ่มอาร์กัน หรือโรฮิงญา ในพื้นที่จังหวัดระนอง โดย ผบ.ทสส./ผอ.นชท. ได้นำคณะส่วนราชการลงไปรับทราบข้อเท็จจริงและประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ นำมาซึ่งการดำเนินการของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอย่างมีเอกภาพมากขึ้น

๒.๖ การอำนวยความสะดวกป้องกันและแก้ไขปัญหาพิพาทไทยกับกัมพูชากรณีมีมวลชนของไทยรวมตัวกันประมาณ ๒๐๐ คน ทำการประท้วงและจะบุกเข้าไปในพื้นที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่พิพาทไทยกับกัมพูชา เพื่อต่อต้านฝ่ายกัมพูชาที่ขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เมื่อวันที่ ๔ - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ การดำเนินการของ กอ.นชท. ได้มีการประสานการบูรณาการให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันของทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และประชาชนในพื้นที่ในการสกัดกั้นและควบคุมสถานการณ์มิให้บานปลาย จนสถานการณ์คลี่คลายเป็นปรกติไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกัมพูชา

๒.๗ การประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาตลิ่งริมแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแนวแบ่งพรมแดนไทยกับลาว ถูกกระแสน้ำกัดเซาะทำให้เสียดินแดนบริเวณอำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยจัดเวทีเสวนารับทราบปัญหาทุกภาคส่วน จนนำมาสู่การที่รัฐบาลได้อนุมัติให้ มท. (กรมโยธาธิการและผังเมือง) ทำการสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแบบถาวรเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๔

๓. การติดตามผลการปฏิบัติงานโดย ชต.ทหาร ในฐานะเลขาธิการ กอ.นชท. โดยมีการนำหัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางหรือผู้แทนลงในพื้นที่จังหวัดชายแดนที่มีปัญหาสำคัญเร่งด่วนเพื่อรับทราบข้อเท็จจริง และประสานงานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น

๔. การประชุมสรุปผล กอ.นชท. เป็นประจำทุกปี และสรุปรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินงานให้นายกรัฐมนตรีรับทราบ

ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญ

ผลการประชุมหัวหน้าส่วนราชการและ/หรือผู้แทนราชการที่เกี่ยวข้องในสายงาน กอ.นชท. ได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ปัจจัยภายใน จุดแข็ง และจุดอ่อน

ตารางที่ ๓ - ๑ แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน จุดแข็ง และจุดอ่อนการดำเนินงานของ กอ.นชท.

จุดแข็ง (S : Strengths)		จุดอ่อน (W : Weaknesses)	
S1	นายกรัฐมนตรีให้อำนาจ ผบ.ทสส. เป็น ผอ.นชท. และกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ อย่างชัดเจน	W1	บุคลากรที่มีหน้าที่ตามโครงสร้าง กอ.นชท. ยังขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่อย่างถ่องแท้
S2	กอ.นชท. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี	W2	ยังไม่มีกำหนดกรอบแนวทางที่ชัดเจน
S3	ศบท./กอ.นชท. มีโครงสร้างครอบคลุมพื้นที่ชายแดน	W3	ไม่มีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง
		W4	ยังไม่มีกฎหมายรองรับที่จะทำให้มีสภาพบังคับในการดำเนินงาน
		W5	องค์ประกอบของ กอ.นชท. ยังไม่ครอบคลุมทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๒. ปัจจัยภายนอก โอกาส และอุปสรรค

ตารางที่ ๓ - ๒ แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก โอกาส และอุปสรรคการดำเนินงานของ กอ.นชท.

โอกาส (O : Oporrtunities)		อุปสรรค (T : Threats)	
O1	กองทัพได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน	T1	ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านน้อย
O2	รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน	T2	ส่วนราชการขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ตามโครงสร้าง กอ.นชท.
O3	รัฐบาลให้ความสำคัญกับความมั่นคงพื้นที่ชายแดน	T3	กระบวนการขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ชายแดนยังไม่ชัดเจน
O4	ไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้าน	T4	ส่วนราชการยังคงมุ่งเน้นเฉพาะงานตามหน้าที่ (Function)

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) พ.ศ.๒๕๕๙

สรุป

การศึกษาในบทที่ ๓ เป็นการศึกษาอยู่ในบริบทของวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานของรัฐบาลด้านความมั่นคงของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงพื้นที่ชายแดน และวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อศึกษาจุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานของ กอ.นชท. ผลการศึกษาตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

๑. ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ สรุปได้ว่า การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานในระดับชาติของรัฐบาล รวมถึงกรอบแนวทางการขับเคลื่อน ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์และแผนงานเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน โดยภาพรวม มีความครอบคลุมการดำเนินงานของ กอ.นชท. ทั้งมิติในประเทศ ในการบูรณาการ การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีมิติต่างประเทศ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เห็นว่าจำเป็นต้องมีการทบทวนและพัฒนาอย่างน้อยเป็นประจำทุกปี

๒. ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ สรุปได้ว่า กอ.นชท. เป็นหน่วยงานที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดย ผบ.ทสส./ผอ.นชท. ตามที่ได้รับมอบอำนาจและหน้าที่จากรัฐบาล ถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญประการหนึ่ง ในขณะที่ในแง่ของโอกาส ซึ่งอำนวยความสะดวกการดำเนินงานของ กอ.นชท. คือ รัฐบาลทุกยุคสมัยได้เล็งเห็นความสำคัญของความมั่นคงชายแดน โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์นโยบายและแผนงานระดับชาติที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน แต่ก็ยังพบว่าการดำเนินงานที่ผ่านมา กอ.นชท. ไม่สามารถดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่ โดยมีปัญหาอุปสรรค แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๒.๑ ปัญหาเชิงโครงสร้าง

๒.๑.๑ สายบังคับบัญชา ในส่วนที่ไปสู่จังหวัด/ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัด เป็นในรูปแบบการประสานงาน ทำให้เป็นข้อจำกัดในการอำนวยความสะดวกและสั่งการดำเนินงาน อีกทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงที่สำคัญคือกองกำลังป้องกันชายแดน มิได้ปรากฏในผังโครงสร้างที่ชัดเจน เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ทางบังคับบัญชาและการประสานงานทั้งกับระดับหน่วยเหนือและระดับเดียวกัน

๒.๑.๒ ผบ.ทสส. เป็น ผอ.นชท. ในสายงานปกติเป็นตำแหน่งระดับเดียวกับหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทำให้มีผลต่อการยอมรับอำนาจและหน้าที่ซึ่งกันและกัน รวมถึงองค์ประกอบยังมีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่ครอบคลุม และการกำหนดบทบาท หน้าที่ บางส่วนยังไม่เหมาะสม

๒.๑.๓. มีข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพบังคับทางกฎหมาย เพื่อเป็นกรอบแนวทางที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติ ซึ่งปัจจุบันเป็นการดำเนินงานโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ต่างจาก กอ.รมน. หรือ ศรชล. ที่มีการออกกฎหมายรองรับทำให้มีส่วนสนับสนุนหรือส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๑.๔ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งการดำเนินงานของ กอ.นชท. คงได้รับการจัดสรรเฉพาะงบดำเนินงาน จาก บก.ทท. จึงเป็นข้อจำกัดในการบูรณาการการดำเนินงาน

หรือสนับสนุนแผนงานโครงการที่จำเป็นสำหรับแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนที่มีความสำคัญเร่งด่วนของชาติ

๒.๒ ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับระบบงาน

๒.๒.๑ ไม่มีการจัดทำแผนงานสำหรับเป็นกรอบแนวทางที่มีเป้าหมายชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Roadmap) และแผนปฏิบัติการ (Operation plan) ในการขับเคลื่อนนโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ และด้วยที่งานความมั่นคงชายแดนต้องมีการบูรณาการของทุกภาคส่วนโดยต้องอาศัยอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายหลายฉบับ จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติประจำ ซึ่งยังไม่มีการจัดทำ

๒.๒.๒ การจัดระบบฐานข้อมูลยังไม่เป็นระบบที่ดีพอ ทั้งในการในการรวบรวมจัดระบบ และเชื่อมโยงกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ บุคลากรที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานความมั่นคงชายแดนในสายงานตามโครงสร้าง กอ.นชท. ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับองค์ความรู้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ กอปรกับการดำเนินงานที่มีความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน

๒.๒.๔ การรับรู้เกี่ยวกับ กอ.นชท. ไปสู่ทุกภาคส่วน ตลอดจนยังไม่เป็นที่รับทราบของสาธารณชนโดยทั่วไปอย่างกว้างขวางเพียงพอจะเอื้อต่อการประสานงานและได้รับความเชื่อมั่นของประชาชน ตลอดจนได้รับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๒.๒.๕ กอ.นชท. ยังมีข้อจำกัดในด้านบทบาท อำนาจ หน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานเฉพาะเรื่องที่จะมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ เนื่องจากไม่ได้ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแผนงานระดับชาติ ในการมอบหมายความรับผิดชอบให้ กอ.นชท. ที่ชัดเจน

บทที่ ๔

การกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของ กอ.นชท.

การศึกษาในบทที่ ๔ เป็นการศึกษาอยู่ในบริบทของวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของกอง กอ.นชท. โดยมีลำดับการศึกษา ดังนี้

๑. การกิจ หน้าที่ และโครงสร้างการจัด และแนวคิดการดำเนินงานของ กอ.นชท.
๒. การกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.

การกิจ หน้าที่ และโครงสร้างการจัด และแนวคิดการดำเนินงานของ กอ.นชท.

๑. การกิจ มีหน้าที่ อำนาจการ ประสานงาน ควบคุม กำกับดูแล และสั่งการการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่รัฐบาลมอบหมาย เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดน โดยมี ผบ.ทสส./ผอ.นชท. เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดตั้ง กอ.นชท. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในสายงาน กอ.นชท.

๒.๓ อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการปฏิบัติงานของหน่วยงานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในกรอบการดำเนินงานของคณะกรรมการความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (ฝ่ายไทย) ให้เป็นไปตามความตกลง

๓. โครงสร้างการจัด : รายละเอียดโครงสร้างการจัด กอ.นชท. ตามแผนภาพที่ ๑ - ๑

๔. แนวคิดการดำเนินงาน : กอ.นชท. ได้กำหนดบทบาท (Positioning) คือ การเป็นกลไกช่วยขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานระดับชาติ โดยส่วนราชการส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวงและกรมที่เกี่ยวข้องในสายงาน กอ.นชท. ทำหน้าที่ขับเคลื่อนไปสู่ระดับท้องถิ่นคือจังหวัดชายแดนในฐานะศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัดด้านต่างๆ ในการเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดน โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินงานดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ ๔ - ๑ แสดงกรอบแนวคิดการดำเนินงานของ กอ.นชท.

การกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.

๑. ผลการประชุมสัมมนาหัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๙ มีข้อสรุปแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. ดังนี้ ตารางที่ ๔ - ๑ ข้อเสนอแนวทางการดำเนินงาน ในกรณีพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็ง และโอกาส

S + O	W + O
<p>(S1 + O1, O2) (S1 + O1, O2)</p> <p>๑. นำผลการทบทวนมาพัฒนาศักยภาพระบบงาน โครงสร้าง องค์ประกอบ บทบาท อำนาจหน้าที่ ระเบียบ กฎหมาย งบประมาณ</p> <p>(S2 + O3, O4) (S1 + O3, O4)</p> <p>๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ</p> <p>๓. ส่งเสริมสนับสนุนการบูรณาการของส่วนราชการระดับนโยบายและส่วนราชการในพื้นที่</p> <p>(S3 + O1, O2)</p> <p>๔. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>(W1, W4 + O1, O2, O3, O4)</p> <p>๑. นำนโยบายของหน่วยเหนือและ ผอ.นชท. ชี้แจงให้กับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. ส่งเสริมให้มีการประสานและสร้างเครือข่ายระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๓. สร้างความรู้และตระหนักในการทำงานร่วมกัน</p> <p>๔. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๕. ออกแบบและพัฒนาระบบงานของ กอ.นชท.</p> <p>(W3 + O1, O2)</p> <p>๖. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(W6 + O1, O2)</p> <p>๗. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ</p>

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) พ.ศ.๒๕๕๙

ตารางที่ ๔ - ๒ ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในกรณีพิจารณาจุดอ่อน จุดแข็ง และอุปสรรค

S + T	W + T
<p>(S1, S2, S3 + T1, T2, T4)</p> <p>๑. ส่งเสริมให้มีการประสานและสร้างเครือข่ายระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (S1, S2, S3 + T3)</p> <p>๒. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายความมั่นคงของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ</p> <p>๓. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการของส่วนราชการระดับนโยบายและสถานการณ์ในพื้นที่เป็นไปตามนโยบายความมั่นคงไทยต่อประเทศเพื่อนบ้าน</p>	<p>(W1, W2 + T1, T2)</p> <p>๑. นำนโยบายไปชี้แจงทำความเข้าใจให้กับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๒. สร้างความรู้และตระหนักให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน</p> <p>๓. เสริมสร้างความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(W2, W3, W4 + O1, T3)</p> <p>๔. ออกแบบและพัฒนาระบบงานของ กอ.นชท.</p> <p>๕. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(W4, W5 + T4)</p> <p>๖. นำผลการทบทวนมาพัฒนาศักยภาพระบบงาน</p> <p>(W6 + T1, T2)</p> <p>๗. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ</p> <p>(W6 + T3, T4)</p> <p>๘. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง</p>

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) พ.ศ.๒๕๕๙

๒. แผนการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. (Roadmap)

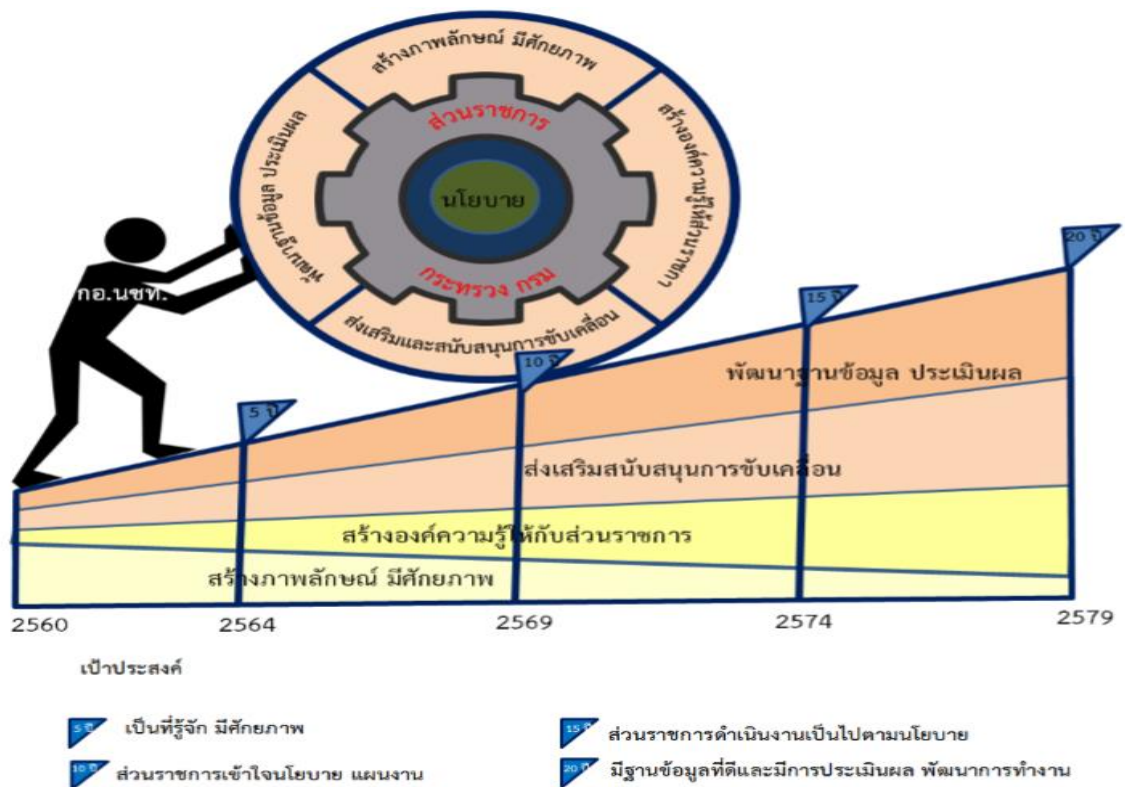
๒.๑ ระยะ ๕ ปีแรก การจัดระบบงาน (Setup) โดย กอ.นชท. เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป มีการปรับโครงสร้าง ระบบการบริหารจัดการที่ดี ทุกภาคส่วนเข้าใจนโยบายและวิธีการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันและริเริ่มทำฐานข้อมูลชายแดนร่วมกับหน่วยงานอื่น

๒.๒ ระยะ ๑๐ ปี กอ.นชท. เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง มีการดำเนินนโยบายด้านความมั่นคงของชาติอย่างมีเอกภาพ การเสริมสร้างความชำนาญเฉพาะ (Specialist) ของทีมชายแดน มีฐานข้อมูลชายแดนร่วมกันที่สมบูรณ์ การขับเคลื่อนโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วน (Flagship Project) มีระบบการรายงานและการติดตามผลโดยใช้ระบบสารสนเทศ และมีองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการชายแดน

๒.๓ ระยะ ๑๕ ปี มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรับรู้ และความเข้าใจ กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีระบบการติดตามผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

๒.๔ ระยะ ๒๐ ปี กอ.นชท. ต้องเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ในการเสริมสร้างความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ตารางที่ ๔ - ๓ แผนการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. (Roadmap)

ที่มา : กรมกิจการชายแดนทหาร การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางการดำเนินงานของ กอ.นชท. ในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) พ.ศ.๒๕๕๙

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท.

กอ.นชท. ควรเป็นหน่วยงานในการบูรณาการยุทธศาสตร์ให้กับส่วนราชการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความซ้ำซ้อน จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานระดับชาติหลายเรื่องที่มีความคาบเกี่ยวกัน

กอ.นชท. ควรเป็นกลไกลักษณะเดียวกับ กอ.รมน. แต่กต่างเฉพาะ กอ.รมน. มีกฎหมายคือ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ รองรับ พร้อมทั้งให้ความชัดเจนในการแบ่งมอบความรับผิดชอบระหว่าง กอ.นชท. กับ กอ.รมน.

ควรมีการปรับปรุงองค์ประกอบของ กอ.นชท. โดยเสนอรัฐบาลให้มอบหมายรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง เป็น ผอ.นชท. ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

กอ.นชท. มีโครงสร้างการบังคับบัญชาในลักษณะการประสานเชิงนโยบาย ซึ่งในประเด็นนี้ค่อนข้างเป็นอุปสรรคในการสั่งการ จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไข

ควรมีการเสนอให้มีการทบทวนและพัฒนายุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงานต่างๆ ของรัฐบาลให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปหรือตามห่วงระยะเวลาที่เหมาะสม และมีการแบ่งมอบความรับผิดชอบในงานในเรื่องเดียวกันให้กับส่วนราชการอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนที่เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก/รอง หรือหน่วยรับผิดชอบสนับสนุน

กอ.นชท. ต้องนำเป้าหมาย นโยบายของรัฐบาลมาขับเคลื่อนหรือเป็นทิศทางการทำงาน รวมถึงการดำเนินงานที่มีแผนงาน/โครงการในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของชาติ (Flagship Project) ให้มีผลงานเชิงประจักษ์ ทั้งนี้สามารถอาศัยการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ผบ.ทสส. ได้มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ในหลายกลไก เช่น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้หนีภัยการสู้รบสัญชาติเมียนมา การดำเนินความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในกรอบกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคง

การพัฒนาการประสิทธิภาพดำเนินงานของ กอ.นชท. ภายใน ๑๐ ปี ให้ไปสู่จุดที่เป็นกลไกหลักในการมีส่วนในการออกนโยบาย และบูรณาการการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามนโยบาย

การกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน ควรจัดทำเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ในขณะที่ภารกิจหลักก็ยังคงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในห้วง ๕ ปีแรก ที่มีการกำหนดเป้าประสงค์ของแผนงาน (Roadmap) ระยะ ๕ ปี ดังนี้

- ปีที่ ๑ ปรับโครงสร้าง อำนาจ หน้าที่และ บทบาทหน้าที่ตนเอง และกรอบการทำงานที่ชัดเจนให้ทุกภาคส่วนเข้าใจ

- ปีที่ ๒ การทำงานร่วมกันอย่างประสานสอดคล้องมีศักยภาพเพิ่มขึ้น โดยมีการจัดระบบงานที่ดี มีคู่มือและระเบียบปฏิบัติประจำในการทำงาน มีกฎหมายรองรับและมีงบประมาณสนับสนุน ทำงานภายใต้กรอบแนวทางที่ชัดเจน

- ปีที่ ๓ - ๕ มีระบบฐานข้อมูลการทำงานร่วมกันที่มีเอกภาพ และ กอ.นชท. เป็นที่รู้จักและยอมรับของทุกภาคส่วนและมีผลการปฏิบัติเป็นที่ประจักษ์

กอ.นชท. ต้องดำเนินการที่ทำให้จังหวัดของประเทศเพื่อนบ้านที่คู่ขนานกับของไทยเข้าใจนโยบายของรัฐบาลไทย นำไปสู่ความร่วมมือในด้านต่างๆ

การดำเนินงานของ กอ.นชท. ซึ่งครอบคลุมถึงกลไกความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงควรมีการขับเคลื่อนดำเนินงานตามข้อตกลงระหว่างกันให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรม

การประชุม กอ.นชท. ประจำปี และการประชุม กอ.นชท. สัญจร ควรมีการรายงานผลให้กับนายกรัฐมนตรี ตลอดจนมีการนำเสนอ ครม. เพื่อให้มีมติรับทราบและแจกจ่ายให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการ

การพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงควรมีการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานระดับต่างๆ มีความรู้และเข้าใจอย่างต่อเนื่อง

สรุป

ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ สรุปได้ว่า กอ.นชท. ยังคงเป็นกลไกที่เป็นศูนย์กลาง ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความมั่นคงชายแดน เพื่อให้มีการบูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีข้อเสนอในการกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. แนวทางการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง

๑.๑ เพิ่มอำนาจและหน้าที่ กอ.นชท. ให้ครอบคลุมงานความมั่นคงชายแดน ทั้งมิติในประเทศในการบูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วน และมิติต่างประเทศในการดำเนินการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๒ ปรับปรุงโครงสร้าง กอ.นชท. ให้มีรูปแบบคล้าย กอ.รมน. หรือ ศรชล. คือเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงนายกรัฐมนตรี ประกอบโครงสร้างการบังคับบัญชา ๓ ระดับ คือ ระดับนโยบายหรือส่วนกลาง ระดับภาค และระดับปฏิบัติหรือระดับพื้นที่ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการบูรณาการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนครอบคลุม ทั้งมิติภายในประเทศและมิติต่างประเทศ พร้อมทั้งให้มีคณะกรรมการระดับนโยบาย และระดับบริหารเพื่อช่วยเหลือในการดำเนินงาน

๑.๓ ปรับปรุงองค์ประกอบ โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคงที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคงเป็น ผอ.นชท. พร้อมทั้งให้ ผบ.ทสส. เป็น รอง ผอ.นชท. และ จก.ชด.ทหารเป็นเลขาธิการ กอ.นชท. และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเป็นสมาชิกในคณะกรรมการระดับนโยบายและคณะกรรมการระดับบริหาร

๑.๔ ให้มีกฎหมายรองรับ เช่นเดียวกับ กอ.รมน. และ ศรชล. เพื่อเป็นเครื่องมือทำให้มีสภาพบังคับตามกฎหมายมากขึ้น ตลอดจนเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน

๑.๕ มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับ กอ.นชท. ที่ชัดเจนในยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนงานระดับชาติ เพื่อให้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน

๑.๖ ให้มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสำหรับใช้ในการบูรณาการดำเนินงาน โดยเฉพาะแผนงานโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนของชาติ (Flagship Project)

๒. แนวทางการพัฒนาระบบงาน

๒.๑ จัดทำแผนการดำเนินงานที่มีเป้าหมายและแนวทางชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งมีการจัดทำคู่มือในการขับเคลื่อนนโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำในวงรอบปีงบประมาณ (รปจ.) ซึ่งในส่วนของ รปจ. ให้มีกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งคือ การจัดการประชุมประจำปี เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและขอรับมอบนโยบายจากนายกรัฐมนตรี

๒.๒ ให้ความสำคัญกับการควบคุม อำนวยการและประสานงานตามสายการบังคับบัญชาจากระดับนโยบายหรือส่วนกลาง ไปยังระดับภาค และระดับปฏิบัติหรือระดับพื้นที่

๒.๓ กอ.นชท. เข้าไปมีส่วนในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องมีการประสานหน่วยงานระดับนโยบาย (สมช.) เพื่อให้มีการเสนอรัฐบาลให้มีการสั่งการหรือมอบหมายภารกิจ พร้อมทั้งอำนาจและหน้าที่ในบางเรื่องให้กับ กอ.นชท. เพิ่มเติม

๒.๔ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และรายงานผลการดำเนินงานให้กับนายกรัฐมนตรี และ ครม. ทราบ

๒.๕ พัฒนาปรับปรุงระบบฐานข้อมูล สำหรับการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ ให้มีการสัมมนาและอบรมแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์กรความรู้และแผนงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในห้วงต้นปีงบประมาณของทุกปี รวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความมั่นคงชายแดนโดยให้มีหลักสูตรระยะสั้นที่เป็นมาตรฐาน สำหรับเจ้าหน้าที่ของทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ ให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กอ.นชท. และดำรงไว้ซึ่งการอำนวยความสะดวกและประสานงานกับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงของชาติที่มีความเร่งด่วนหรือสำคัญ ให้มีผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นที่ประจักษ์

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

๑. ทอวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ สรุปได้ว่า

๑.๑ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานระดับชาติของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนบางส่วนยังไม่ครอบคลุมแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน โดยเฉพาะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อประเทศรอบบ้าน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) และยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)

๑.๒ การแบ่งมอบความรับผิดชอบในการขับเคลื่อนให้กับหน่วยงานต่างๆ ไว้ในยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานระดับชาติของรัฐบาล ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนโดยตรง ไม่มีการมอบหมายให้กับ กอ.นชท. อย่างชัดเจน ทั้งในฐานะหน่วยดำเนินการหลัก หน่วยดำเนินการหลักรอง หรือหน่วยประสานงาน

๒. ทอวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ สรุปได้ว่า ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของ กอ.นชท. แบ่งได้ ๒ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑ ปัญหาเชิงโครงสร้าง

๒.๑.๑ สายบังคับบัญชา ในส่วนที่ไปสู่จังหวัด/ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัด เป็นในรูปแบบการประสานงาน ทำให้เป็นข้อจำกัดในการบังคับบัญชาหรืออำนวยความสะดวกอีกทั้งหน่วยงานด้านความมั่นคงที่สำคัญคือ กองกำลังป้องกันชายแดน มิได้ปรากฏในผังโครงสร้าง ทำให้เห็นความสัมพันธ์ทางบังคับบัญชาและการประสานงานที่ชัดเจนทั้งกับหน่วยเหนือและระดับเดียวกัน

๒.๑.๒ องค์กรประกอบ ตามที่มีการมอบหมายให้ ผบ.ทสส. เป็น ผอ.นชท. มีอำนาจและหน้าที่อำนวยความสะดวก ประสานงาน กำกับดูแล ควบคุม และสั่งการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในสายงาน กอ.นชท. ซึ่งในสายงานปกติเป็นตำแหน่งระดับเดียวกับหัวหน้าส่วนราชการ

ระดับกระทรวง ทำให้มีผลต่อการยอมรับอำนาจและหน้าที่ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบไม่ครอบคลุมส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดบทบาท หน้าที่บางส่วนไม่เหมาะสม

๒.๒.๓. มีข้อจำกัดเกี่ยวกับสภาพบังคับตามกฎหมาย เพื่อเป็นกรอบแนวทางที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติ ซึ่งปัจจุบันเป็นการดำเนินงานโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่างจาก กอ.รมน. หรือ ศรชล. ที่มีการออกกฎหมายรองรับ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ทั้งสองหน่วยงานเป็นกลไกในการบูรณาการการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๔ มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งการดำเนินงานของ กอ.นชท. คงได้รับการจัดสรรเฉพาะงบดำเนินงาน จาก บก.ทท. ทำให้เป็นข้อจำกัดในการบูรณาการการดำเนินงานหรือดำเนินงานในส่วนที่จะเป็นแผนงานโครงการที่จำเป็นสำหรับแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนที่มีความสำคัญเร่งด่วนของชาติ

๒.๒ ปัญหาการจัดการเกี่ยวกับระบบงาน

๒.๒.๑ ไม่มีการจัดทำแผนงานที่มีเป้าหมายชัดเจนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Roadmap) และแผนปฏิบัติการ (Operation plan) สำหรับเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ นอกจากนี้ งานความมั่นคงชายแดนต้องอาศัยการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ จำเป็นต้องมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติประจำ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีจัดทำ

๒.๒.๒ ยังไม่มีฐานข้อมูลที่ดีพอ ทั้งในการรวบรวม การจัดระบบ และเชื่อมโยงกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๓ บุคคลากรที่เกี่ยวข้องการดำเนินงานความมั่นคงชายแดนในสายงานตามโครงสร้าง กอ.นชท. ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับองค์ความรู้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ กอปรกับความหลากหลายการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน

๒.๒.๔ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กอ.นชท. ไปสู่ทุกภาคส่วน ตลอดจนสาธารณชนยังไม่กว้างขวางเพียงพอ ทำให้เป็นข้อจำกัดในการประสานงาน และการได้รับความเชื่อมั่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. ทอวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ตามข้อสรุปการวิจัยที่ทอวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ แบ่งได้เป็น ๒ กลุ่ม สรุปได้ดังนี้

๓.๑ แนวทางการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง

๓.๑.๑ เพิ่มอำนาจและหน้าที่ กอ.นชท. ครอบคลุมงานความมั่นคงชายแดนทั้งมิติในประเทศในการบูรณาการดำเนินงานของทุกภาคส่วน และมิติต่างประเทศในการดำเนินความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๑.๒ ปรับปรุงโครงสร้าง กอ.นชท. ให้มีรูปแบบคล้าย กอ.รมน. หรือ ศรชล. คือ เป็นหน่วยงานขึ้นตรงนายกรัฐมนตรี โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็น ผอ.นชท. มี ผบ.ทสส. เป็น รอง ผอ.นชท. และ จก.ชด.ทหาร เป็นเลขาธิการ กอ.นชท. โครงสร้างบังคับบัญชาแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับนโยบายหรือส่วนกลาง ระดับภาค และระดับปฏิบัติหรือระดับพื้นที่ โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการบูรณาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน ครอบคลุม

ทั้งมิติภายในประเทศและมิติต่างประเทศ พร้อมทั้งให้มีคณะกรรมการ ระดับนโยบาย และระดับบริหาร เพื่อช่วยในการดำเนินงาน

๓.๑.๓ ปรับปรุงองค์ประกอบ โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคงเป็น ผอ.นชท. ให้ ผบ.ทสส. เป็น รอง ผอ.นชท. และ จก.ชด.ทหาร เป็นเลขานุการ กอ.นชท. และหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญร่วมเป็นสมาชิกในคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการบริหาร

๓.๑.๔ มีการออกกฎหมายรองรับเช่นเดียวกับ กอ.รมน. และ ศรชล. สำหรับเป็นเครื่องมือและกรอบแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนให้มีสภาพบังคับตามกฎหมายมากขึ้น

๓.๑.๕ มีการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบให้กับ กอ.นชท. ที่ชัดเจนในระดับยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานระดับชาติ เพื่อให้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน

๓.๑.๖ ให้มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสำหรับการบูรณาการดำเนินงาน โดยเฉพาะแผนงานโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนของชาติ (Flagship Project)

๓.๒ แนวทางการพัฒนาระบบงาน

๓.๒.๑ จัดทำแผนการดำเนินงานที่มีเป้าหมายและแนวทางชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Roadmap) และแผนปฏิบัติการ (Operation plan) พร้อมทั้งมีการจัดทำคู่มือและระเบียบปฏิบัติประจำในวงรอบปีงบประมาณ ซึ่งมีการดำเนินการที่สำคัญคือให้มีการจัดการประชุมประจำปี เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและขอรับมอบนโยบายจากนายกรัฐมนตรี

๓.๒.๒ มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และรายงานผลการดำเนินให้กับนายกรัฐมนตรี และ ครม. รับทราบ

๓.๒.๓ พัฒนาระบบฐานข้อมูล สำหรับเป็นศูนย์ข้อมูลกลางเพื่อบริการให้กับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเชื่อมโยงผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

๓.๒.๔ ให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กอ.นชท. และดำรงไว้ซึ่งการอำนวยความสะดวกและประสานงานกับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๕ ให้มีการจัดการฝึกอบรมและสัมมนาบุคคลากรในทุกกระดับของหน่วยงานในสายงาน กอ.นชท. โดยให้มีรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถส่งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมาเข้ารับการพัฒนา

๓.๒.๖ ให้ความสำคัญกับการควบคุม อำนาจการบังคับบัญชาตามโครงสร้าง กอ.นชท. คือจากระดับส่วนกลาง ไปยังระดับภาค และท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย (รัฐบาล)

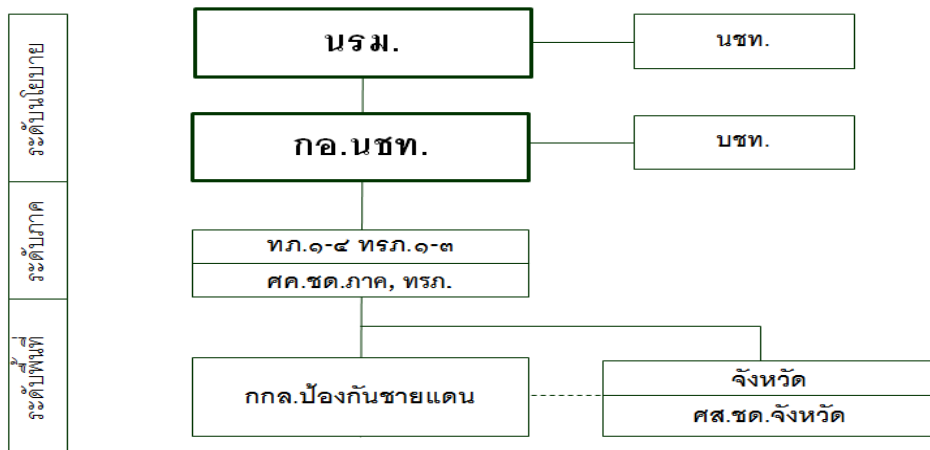
๑.๑ ทบทวนและพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนงานระดับชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมการแก้ปัญหาความมั่นคงทุกรูปแบบ ทั้งมิติในประเทศและต่างประเทศ และมีการ

มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับ กอ.นชท. เพื่อให้มีส่วนร่วมสำคัญในการขับเคลื่อนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดน

๑.๒ การออกกฎหมายรองรับเช่นเดียวกับ กอ.รมน. และ ศรชล. พร้อมทั้งกำหนดให้มีโครงสร้าง กอ.นชท. ดังนี้

แผนภาพที่ ๔ - ๔ โครงสร้าง กอ.นชท. (ใหม่)

พ.ร.บ.การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน พ.ศ. ...

นชท. : คณะกรรมการนโยบายความมั่นคงชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
 บชท. : คณะกรรมการบริหารงานความมั่นคงชายแดน
 ศค.ชด.ภาค, ทรภ. : ศูนย์ควบคุมชายแดนภาค ศูนย์ควบคุมชายแดนทัพเรือภาค
 ศค.ชด. ศูนย์สั่งการชายแดนจังหวัด (๓๑ จังหวัดชายแดน และ จังหวัดปัตตานี)

๒. ข้อเสนอแนะในระดับหน่วยปฏิบัติ (กอ.นชท.)

๒.๑ จัดทำแผนงานสำหรับเป็นกรอบแนวทางที่มีเป้าหมายชัดเจนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว (Roadmap) และแผนปฏิบัติการ (Operation plan) พร้อมทั้งมีการจัดทำคู่มือรวมถึงระเบียบปฏิบัติประจำโดยกำหนดการปฏิบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือให้มีการจัดการประชุมประจำปี เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและขอรับมอบนโยบายจากนายกรัฐมนตรี

๒.๒ ให้ความสำคัญกับการควบคุม อำนาจการและประสานงานตามสายการบังคับบัญชาตามโครงสร้าง กอ.นชท.

๒.๓ ให้ กอ.นชท. เข้าไปมีส่วนร่วมสำคัญในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงชายแดนอย่างครอบคลุม ทั้งนี้อาจจำเป็นต้องได้รับการสั่งการหรือมอบหมายอำนาจและหน้าที่เพิ่มเติมของรัฐบาลเฉพาะเรื่อง

๒.๔ พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและการรายงาน รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูล

๒.๖ จัดให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้กับบุคลากรของทุกภาคส่วน

๒.๗ ให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ กอ.นชท. อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ศึกษาในหัวข้อเดียวกันนี้ โดยเพิ่มขอบเขตประชากรและพื้นที่ให้กว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
๒. ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดของ กอ.นชท. ที่เหมาะสมสำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานของรัฐบาลในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน
๓. ศึกษาแนวทางการจัดทำร่างกฎหมาย (พระราชบัญญัติ) รองรับการทำงานของ กอ.นชท. ในการเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนที่ครอบคลุมทั้งในมิติภายในประเทศและมิติต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- กิจการชายแดนทหาร, กรม. “นโยบายการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘”.
- กิจการชายแดนทหาร, กรม. “นโยบายการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙”.
- กิจการชายแดนทหาร, กรม. “นโยบายการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑”.
- กิจการชายแดนทหาร, กรม. “นโยบายการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการปฏิบัตินโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒”.
- กลาโหม, กระทรวง. “นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๒”.
- กองทัพไทย, กองบัญชาการ. “นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด พ.ศ.๒๕๖๒”.
- กองทัพไทย, กองบัญชาการ. “ข้อสั่งการของผู้บัญชาการทหารสูงสุด”.
- กลาโหม, กระทรวง. “ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม”.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. การสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (Communiation in Rural Development). นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, ๒๕๔๘.ครุรุจน์ หาเรือนทรง “ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.sw2.ac.th/images/user/root/soc31102/57so3110211.pdf>, ๒๕๕๘
- จุมพล หนิมพานิช. การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี : สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๗.
- ชวงค์ อุบลี และคณะ. “การบริหารจัดการปัญหาพื้นที่ชายแดน : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชายแดนจังหวัดจันทบุรี”. (เอกสารวิจัยส่วนบุคคล สถาบันพระปกเกล้า). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [file:///C:/Users/best/Downloads/14-1-2%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/best/Downloads/14-1-2%20(2).pdf), ๒๕๔๗.
- จิตยา สุวรรณชฎ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.
- ณัฐพล ชันธไชย. “แนวความคิดและทฤษฎีในการพัฒนาประเทศและการพัฒนาชนบท” ใน การบริหารงานพัฒนาชุมชน หน้า ๑ - ๒๕. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๗.
- ทองใบ สุตขารี. การนำนโยบายวิทยาลัยครูไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาวิทยาลัยครูอีสานใต้, ดุษฎีนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๖.
- “นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๗”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.rtarf.mi.th/pdf/policy-of-mod_57_th.pdf, ๒๕๕๗.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ และพูนศิริ วัฒนภูมิ. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ใน เอกสารการสอนวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน หน่วยที่ ๑ - ๗ , พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ และ พูนศิริ วัฒนภูมิ. “ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท”
ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาชุมชน หน่วยที่ ๑ - ๗ , พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๔.
- บรรจง อมรชีวิน และ ดร.หทัยชนก ศิริวัฒนกุล. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย
: บนเส้นทางสู่การบูรณาการระดับภูมิภาค. วิทสุสรานุกรม. ฉบับที่ ๕๘.
ปกรณ์ ปรียากร. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
สามเจริญพานิช, ๒๕๓๘.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. แนวคิดการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ, ๒๕๔๙.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕, พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘.
“พระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://law.or.th/node/4303>.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ. ๒๕๓๘.
- พระราชวรมนี, (ประยูรค์ ปยุตโต). ทางสายกลางของการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๐.
- มยุรี อนุมานราชชน. การบริหารโครงการ. เชียงใหม่ : คณินิจการพิมพ์, ๒๕๔๖.
“ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. การพัฒนาชุมชน จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อก, ๒๕๓๔.
“ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๕๘”.
“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๐”. ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก,
๖ เมษายน ๒๕๕๒, หน้าที่ ๑๓.ราชบัณฑิตยสภา, สำนักงาน. “อัญพจน์”. (ออนไลน์).
เข้าถึงได้จาก : <http://www.royin.go.th/?knoedges=อัญพจน์-3-กรกฎาคม-2551>, ๒๕๖๑.
- วรเดช จันทรศร. การนำนโยบายสังคมไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์. กรุงเทพฯ, ๒๕๕๑.
- วัชรินทร์ สุทธิชัย. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏไปปฏิบัติ :
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๕). หน้า ๑๔-๗๓.
- สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)”.
- สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)”.
- สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)”.
- สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๑) ประเด็น ความมั่นคง
(พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)”.

สภาความมั่นคงแห่งชาติ, สำนักงาน. “ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๔)”.

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. “แผนการพัฒนาพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔”.

เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและพัฒนา. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๒๘.

สิรินธร เขียวโสธร. รูปแบบการบริหารยุทธศาสตร์ แบบบูรณาการเพื่อองค์กรสู่วิสัยทัศน์. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/download/25165/21426/>, ๒๕๕๔.

สุดจิต นมิตกุล. กระทบงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี. ในการปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, ๒๕๓๔.

สุนทรী โคมิน. ผลกระทบของการพัฒนาในแง่มุมมองของจิตวิทยาสังคม พัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๒.

สุภางค์ จันทวานิช และ วิศนี ศิลตระกุล. . "แนวคิดและเครื่องชี้วัดการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประเทศไทย" ใน อนุชาติ พวงสำลี การพัฒนาแนวคิดและเครื่องชี้วัด ทางสังคมและคุณภาพชีวิตในต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. ขอนแก่น : กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๓๙.

สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ. ๒๕๕๕.

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : พิมพ์ตุลา, ๒๕๔๙.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมไทยแนวทางการวิจัยและพัฒนา. ขอนแก่น : คณะมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๕.

อัจฉรา โพธิยานนท์. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๓๙.

Alexander, E R. “From idea to action: Notes for a contingency theory of the policy implementation process” Administration and Society. North Carolina : Duke University, 1985.

Almond, Gabriel A. and Powell, G Bingham. Comparative Politics Politics : A Development Approach. Boston : Little Brown and Company, 1966.

Donald S. Van Meter and Carl E. Van Hom. The Policy Implementation Process : A Conceptual Framework. Ohio : Department of Political Science, Ohio State University, 1975.

G. Shabbir Cheema and Dennis A. Rondinelli. Decentralization in Developing Countries. Washington, DC : Brookings, 1983.

George C. Edwards. Implementing Public Policy. Washington, D.C. : Congressional Quarterly Press, 1980.

Malcolm L. Goggin, A.O.M. Bowman and their group. "Theory Construction and Testing in Implementation Research: A Comparative State Diachronic Analysis". Washington, D.C. : George Washington University, 1978.

Paul Berman Berman. "The Duty of Macro-and Micro-Implementation". (Online). Available : <https://www.rand.org/pubs/papers/P6071.html>, 1978.

Paul Sabatier and Daniel Mazmanian Sabatier and Mazmanian. "The Implementation of Public Policy : A Framework of Analysis". California : University of California at Davis, 1980.

Paul Sabatier and Daniel Mazmanian Sabatier and Mazmanian. "The Implementation of Public Policy : A Framework of Analysis". (Online). Available : <http://www.des.ucdavis.edu/Faculty/Sabatier/mazmaniansabatier.pdf>, 1978.

Randall Ripley and Grace Franklin Ripley and Franklin. Policy Implementation and Bureaucracy. Ohio: Dorsey Pr; Subsequent edition, 1982.

Streeten, Paul. The Frontiers of Development studies. London: Macmillan, 1972.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล พันเอก กังวาน สุจินต์
วัน เดือน ปีเกิด 24 กุมภาพันธ์ 2508
สถานที่อยู่ปัจจุบัน
สถานที่ทำงาน กรมกิจการชายแดนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย แขวง ทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 76 วิทยาลัยเสนาธิการทหารบก
หลักสูตร ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ (Defense and Strategic Study Course)
วิทยาลัยวิชาการป้องกัน อาณาจักรมหาวิทยาลัยป้องกันประเทศ กองทัพปลดปล่อย
ประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน (College of Defense Studies, National
Defense University, People's Liberation Army : CDS NDU PLA)
หลักสูตรวิทยาลัยเสนาธิการทหารรุ่นที่ 55 วิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการ
ป้องกันประเทศ หลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นปี 61 วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
ตำแหน่งปัจจุบัน รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการเพื่อความมั่นคง กรมกิจการชายแดนทหาร
กองบัญชาการกองทัพไทย